Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети ва Министрлар Советининг органи

ГАЗЕТА 1918 ЙИЛ 21 ИЮНДАН ЧИҚА БОШЛАГАН ◆ 24 август 1968 йил, шанба ◆ № 198 (14.060). ◆ Баҳоси 2 тийин.

ФИНЛЯНДИЯ КОМПАРТИЯСИ ЮБИЛЕЙИ БАЙРАМИДА ҚАТНАШИШ УЧУН

ХЕЛЬСИНКИ, 22 август. (ТАСС). КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси А. Я. Пельше, КПСС Марказий Комитетининг аъзоси, КПСС Ленинград область комитетининг иккинчи секретари Г. В. Романов ва КПСС Марказий Комитети Халқаро бўлими мудирининг биринчи ўринбосари А. С. Беляковдан иборат Совет Иттифоқи Коммунистик партиясининг делегацияси Финляндия Коммунистик партиясининг 50 йиллигига бағишланган тадбирларда қатнашмоқ учун бугун бу ерга келди.

ЧЕХОСЛОВАКИЯ СОЦИАЛИСТИК РЕСПУБЛИКАСИ ГРАЖДАНЛАРИГА МУРОЖААТ

Қардошларимиз, чехлар ва словаклар!

Болгария Халқ Республикаси, Венгрия Халқ Республикаси, Германия Демократик Республикаси, Польша Халқ Республикаси, Совет Социалистик Республикалари Иттифоқи ҳукуматлари сизга мурожаат қиладилар.

Чехословакиянинг социализм ишига содиқ бўлган раҳбар партия ва давлат арбоблари ёрдам сўраб бизга қилган мурожаатига жавобан биз Чехословакия халқининг эришган социалистик ғалабаларини ҳимоя қилишда ишчилар синфига, бутун чехословак халқига зарур ёрдам кўрсатиш тўғрисида ўз қуролли кучларимизга кўрсатма бердик. Эришилган бу ғалабаларга ички ва халқаро реакциянинг тобора кучайиб бораётган тажовузкорлиги хавф солмоқда. Бундай ҳаракатлар ҳар бир халқнинг эришган социалистик ғалабаларини биргалашиб қувватлаш, мустаҳкамлаш ва ҳимоя қилиш, империализмнинг кирдикорларига зарба бериш юзасидан қардош мамлакатлар коммунистик ва ишчи партияларнинг Братиславада коллектив равишда қабул қилган мажбуриятларидан келиб чиқади.

Империалистлар рағбатлантираётган ва қўллаб-қувватлаётган контрреволюционерлар ҳокимиятни қўлга олишга интилмоқдалар. Антисоциалистик кучлар матбуот, радио ва телевидениеда етакчи позицияларни эгаллаб олиб, социализм учун олиб борилган курашнинг 20 йили мобайнида меҳнатсевар чехлар ва словакларнинг қўли билан яратилган ҳамма нарсани булғадилар ва бадном қилдилар.

Душманлар социализмга содиқ бўлган кадрларнинг пайига тушдилар, қонун ва ҳуқуқ-тартиботлар негизларини бўшаштирдилар, онгли ишчи ва деҳқонларни мамлакат сиёсий ҳаётида қатнашишдан қўпол равишда четлаштирдилар, халққа қарши ҳаракатларда қатнашишни истамаган софдил зиёлиларни таъқиб қилдилар. Контрреволюцион кучлар социалистик қонунларни оёқости қилдилар, ҳокимиятни қўлга олиш учун тайёргарлик кўриб, ўз ташкилотларини туздилар. Буларнинг ҳаммаси демократлаштириш тўғрисидаги демагогик гаплар билан хас-пўшланди! Бу ҳаракатлар социалистик демократия идеалларига содиқ бўлган Чехословакия халқини чалғита олмаслигига ишонамиз. Чинакам озодлик ва демократия ишчилар синфи ва унинг авангарди — шонли Чехословакия Коммунистик партиясининг раҳбарлик ролини мустаҳкамлаш йўли билангина таъминланиши мумкин.

Чехословакия Компартияси Марказий Комитетининг январь пленуми айни шу мақсадларга чақирди. Бу пленум ўтмишда йўл қўйилган хатоларни тузатишни бошлаб берди. Партияларимиз ва халқларимиз социалистик демократияни мустаҳкамлаш ва янада такомиллаштиришга қаратилган одилона интилишларни қўллаб-қувватлади.

Аммо, сўнгги ойларда моҳирона ниқобланган антисоциалистик кучлар ишни социализм негизларини бўшаштириш томонига бошлади. Чехословакиянинг давлат ва партия раҳбарлигига кириб олган бир қанча шахслар амалда мана шу қўпорувчилик ҳаракатларини яширдилар ва бу билан контрреволюциянинг ҳокимиятни қўлга олиш йўлидаги курашнинг охирги босқичи учун ўз кучларини тўплашларига ёрдам бердилар.

Тисса бўйидаги Чиернада бўлган Совет-Чехословакия учрашувида ҳамда коммунистик ва ишчи партияларнинг Братиславадаги кенгашида Чехословакия вакиллари меҳнаткашлар манфаатларини қаттиқ туриб ҳимоя қилиш ва реакциянинг социализмни барбод этишга қаратилган ҳаракатларини даф этиш ниятида эканликларини билдирдилар. Улар Чехословакия билан қардош социалистик мамлакатлар бирлигини мустаҳкамлашни ваъда қилдилар.

Бироқ, бу ваъда ва мажбуриятлар бажарилмай қолаверди, бу эса, антисоциалистик кучлар ва уларнинг чет эллардаги ҳомийларини душманлик фаолиятини кучайтиришга яна ҳам рағбатлантирди. Душманлар мамлакатда тартибсизлик туғдиришга, ватан озодлиги ва мустақиллигини ўзларининг мунофиқона худбинлик мақсадларига қурбон қилишга тайёргарлик кўрдилар.

Контрреволюционерлар Америка империализмининг агрессив ҳаракатлари ва айниқса Ғарбий Германияда реваншчи кучларнинг активлашганлиги замирида вужудга келган мураккаб ва кескин халқаро вазиятда Чехословакияни социалистик давлатлар ҳамдўстлигидан ажратиб олишга умид боғладилар. Лекин бу умидлар пучга чиқди. Социалистик давлатлар қардош мамлакатни кулфатда қолдирмаслик, социализм ишини ҳимоя қилиш учун етарли куч-қудратга эгадирлар.

Азиз дўстлар!

Бугун синфдош қардошларингиз сизга ёрдам бергани келди.

Улар сизларнинг ички ишларингизга аралашиш учун эмас, балки сиз билан биргалашиб контрреволюцияга зарба бергани, социализм ишини ҳимоя қилгани ва ватанингизнинг суверенитети, мустақиллиги ва хавфсизлигига тушган хавфни йўқотгани келдилар.

Фашизмга қарши бирга олиб борилган курашда қўлга киритган озодлигингизни ҳеч ким тортиб ололмаслиги учун, социализмнинг порлоқ йўлидан олға боришингизга ҳеч ким халақит беролмаслиги учун қардош иттифоқчи мамлакатларнинг қўшинлари юртингизга келдилар. Чехословакиянинг озодлиги ва мустақиллигига туғилган таҳдидни бартараф қилганларидан кейин бу қўшинлар территориянгиздан чиқиб кетадилар.

Биз социалистик ҳамдўстлик қардош халқларнинг бирлиги ва жипслиги душманларнинг кирдикорлари устидан ғалаба қозонишига ишонамиз.

Яшасин Социалистик Чехословакия!

Яшасин социалистик мамлакатлар халқларининг дўстлиги ва қардошлиги!

БОЛГАРИЯ ХАЛҚ РЕСПУБЛИКАСИ МИНИСТРЛАР СОВЕТИ.
ВЕНГРИЯ ХАЛҚ РЕСПУБЛИКАСИ МИНИСТРЛАР СОВЕТИ.
ГЕРМАНИЯ ДЕМОКРАТИК РЕСПУБЛИКАСИ МИНИСТРЛАР СОВЕТИ.
ПОЛЬША ХАЛҚ РЕСПУБЛИКАСИ МИНИСТРЛАР СОВЕТИ.
СОВЕТ СОЦИАЛИСТИК РЕСПУБЛИКАЛАРИ ИТТИФОҚИ МИНИСТРЛАР СОВЕТИ.

ТАСС АХБОРОТИ

Совет Иттифоқи бошқа социалистик мамлакатлар меҳнаткашларининг жуда кўп митинглари, чиқишлари, резолюциялари ва мактублари Чехословакиядаги социалистик ғалабаларни ҳимоя қилиш учун кўрилган чоралар ҳамма жойда тўла равишда маъқулланаётганлиги ва қўллаб қувватланаётганлигидан далолат бериб турибди. Кўпгина коммунистик ва ишчи партиялар, меҳнаткашлар ва прогрессив кучлар бу чораларни бирдамлик билан қўллаб-қувватламоқдалар.

Бир қанча буржуа мамлакатларидаги баъзи давлат арбоблари реалистик позицияга ўта бошладилар. Ўз-ўзидан маълумки, социалистик давлатларнинг ҳамдўстлигидан Чехословакияни ажратиб олиш умидида бўлган империалистик доиралар ўз умидларининг барбод бўлганлигига чидай олмаётирлар. Улар Чехословакия воқеалари теварагида кескинлик ва сиёсий васваса вазиятини туғдиришни давом эттирмоқдалар. Бу соҳада Бонннинг ҳукмрон доиралари ўз ҳаракатлари билан айниқса ажралиб турибдилар. Улар нима қилишларини била олмай, довдираб қолиб, Чехословакиядаги контрреволюцион кучларнинг фаолияти билан боғланган ўз режаларини беихтиёр сездириб қўймоқдалар.

Чехословакия Социалистик Республикасидаги вазият 22 август куни давомида умуман осойишта бўлиб турди. Шундай бўлса ҳам, Прагадаги антисоциалистик кучлар аҳоли орасида асабийлик ва ишончсизлик туғдиришга интилиб, ўзларининг қўпорувчилик ҳаракатларини давом эттирдилар. Шу мақсадда махфий радиоэшиттиришлардан аввалгидек фойдаланмоқдалар, контрреволюцион варақалар чиқармоқдалар. Чехословакиянинг кўзга кўринган партия ва давлат арбобларига, шунингдек иттифоқчи қўшинларга туҳмат ва бўҳтон гаплар ёзилган гиж-гижловчи плакатларни Праганинг айрим районларида ёпиштириб қўйганлар. Кўчаларда радио карнайлари ўрнатилган автомашиналар пайдо бўлиб қолди ва улар махфий радиоэшиттиришларнинг иғволарини тарқатмоқдалар.

Махфий радиостанциялар ва нолегал нашрлар, улар билан бирга ғарб давлатларининг пропаганда марказлари ҳам энг ёмон қалбаки хабарларни тарқатмоқдалар. Бу ишда уларга баъзи расмий шахслар тўғридан-тўғри хизмат қилмоқдалар. Чунончи, Югославияга бориб қолган О. Шик, И. Гаек, Ф. Власак ва Ш. Гашпарик ҳукуматнинг функцияларини «Чехословакия территориясидан ташқарида» бажара берамиз, деб эълон қилишди, ваҳолонки бу тўғрида уларга ҳеч ким ваколат берган эмас.

Чехословакиядаги социализм ишининг қадрига етган кишиларнинг ҳаммаси шармандаси чиққан сиёсатбозларнинг ва уларга ҳомийлик қилаётган кимсаларнинг Чехословакия Социалистик Республикаси номидан иш қиламиз, деган даъволарини улоқтириб ташлайдилар.

Чехословакиядан олинаётган маълумотларга қараганда, иттифоқчи армияларнинг жангчилари мураккаб вазиятда матонатли бўлиб ва ўз бурчларини тушуниб, социализм ишини сақлаб қолишда Чехословакия социалистик Республикасининг хавфсизлиги ва суверенитетига бўлган таҳдидни йўқотишда синфдош қардошларга-Чехословакия меҳнаткашларига шараф билан виждонан ёрдамлашмоқдалар.

Шаҳарлар ва қишлоқларнинг кўчалари ва майдонларида иттифоқчи қўшинларнинг солдатлари ва офицерлари аҳоли билан дўстона суҳбат қилиб турганликларини, жуда кўп саволларга жавоблар бераётганликларини, сиёсий вазиятни тўғри тушуниб олишга ёрдамлашаётганликларини, шу қўшинлар бажараётган олижаноб мақсадларни тушунтириб бераётганларини кўп марталаб учратиш мумкин.

1968 йил, 22 август.

ЧЕХОСЛОВАКИЯ СОЦИАЛИСТИК РЕСПУБЛИКАСИ ПРЕЗИДЕНТИ Л. СВОБОДАНИНГ БАЁНОТИ

ПРАГА, 21 август. (ТАСС). Чехословакия Социалистик Республикасининг президенти Людвик Свобода бугун ўз баёнотида ватандошларига мурожаат қилиб, мамлакатда жиддий аҳвол рўй берганлигини таъкидлади.

Л. Свобода бундай деди: мен Чехословакия Социалистик Республикасининг президенти сифатида, шу лавозимни қабул қилиш билан ўз зиммамга олган тўла жавобгарликни яхши билганим ҳолда сизларга мурожаат қиламан ва гражданлик масъулиятини англаб, фаросат билан иш кўриб, осойишта бўлишингизни ҳамда республика манфаатларини кўзлаб, бемаъни ҳаракатларга йўл қўймаслигингизни ўтиниб сўрайман. Сизлар ўтган кунларда ўзингизга муносиб интизом билан иш кўрдингиз, республика конституцион органларининг бундан буён кўрадиган тадбирларини кутиб турингиз.

ТОШКЕНТДАГИ 1-пойафзал фабрикаси ишчи ва хизматчиларининг Чехословакия халқлари билан қардошларча бирдамлигига бағишланган митинги бўлиб ўтди. Митинг катнашчилари империалистик ва антисоциалистик кучларнинг кирдикорларига қарши ўзларининг норозиликларини билдирдилар. Суратда: митинг пайти. Чапда фрезерчи Саид Раҳимов нутқ сўзламоқда.

М. БАРЖАНОВ фотоси. (ЎзТАГ фотохроникаси).

БИРДАМЛИК ТУЙҒУЛАРИ

— Чехословакиянинг меҳнаткаш халқи социализм ғояларига самимий содиқ эканлиги бизга маълум, — деди коммунистик меҳнат бригадасининг раҳбари А. П. Кротов «Таштекстильмаш» заводида ўтказилган митингда. — Шу билан бирга, империалистлар бу мамлакатга қарши фитна уюштириб, Чехословакия халқига пинҳоний зарба бермоқчи бўлаётганлиги ҳам бизга маълум. Империалист жаноблар, бекор уриняпсиз! Бундан ҳеч нарса чиқмайди! Варшава шартномасида қатнашувчи мамлакатлар ҳукуматлари кўрган чоралар чехословак дўстларимизга чинакам қардошларча ёрдамдир. Ҳар биримиз бу чораларни тамомила қўллаб-қувватлаймиз.

Завод директори З. Н. Назиров ва бошқа нотиқлар ҳам ўз нутқларида ана шу ҳақда гапирдилар. Митинг резолюцияси овозга қўйилганида ҳамма қўл кўтариб, Совет ҳукумати ва Варшава шартномасида қатнашувчи бошқа мамлакатлар ҳукуматларининг қарорини маъқуллашди. (ЎзТАГ).

ЎЗБЕКИСТОН ЖУРНАЛИСТЛАРИНИНГ МЕҲМОНИ

СССР Журналистлар союзининг таклифига биноан мамлакатимизда меҳмон бўлиб турган Халқаро журналистлар ташкилотининг президенти Жан-Морис Эрман Тошкентга келди.

Жан-Морис Эрман рафиқаси билан бирга Ўзбекистон бўйлаб сафар қилади, республика ҳаёти билан танишади. (ЎзТАГ).

БАРЧА СОВЕТ КИШИЛАРИ СИНГАРИ ЎЗБЕКИСТОН МЕҲНАТКАШЛАРИ ҲАМ СССР ВА ИТТИФОҚДОШ СОЦИАЛИСТИК МАМЛАКАТЛАР ҲУКУМАТЛАРИНИНГ ҚАРДОШ ЧЕХОСЛОВАК ХАЛҚИГА КЕЧИКТИРИБ БУЛМАЙДИГАН ЕРДАМ КУРСАТИШ ТУҒРИСИДАГИ ҚАРОРЛАРИНИ ҚИЗҒИН МАЪҚУЛЛАМОҚДАЛАР.

КУЧИМИЗ — БИРЛИКДА

Совет халқи билан Чехословакия ва бошқа социалистик республикалар халқлари ўртасида дўстлик, ҳамкорлик Улуғ Ватан уруши даврида, немис фашистларига қарши кураш қизғин олиб борилаётган кезларда мустаҳкамланди, жангларда чиниқди. Эндиликда бу дўстликка ҳеч қандай давлат ва контрреволюцион кучлар таҳдид cололмайди. Астойдил меҳнатимиз туфайли қўлга киритилган беҳисоб бойликларимиз фақат тинчлик учун, бахт-саодатимиз учун хизмат қилади. Совет халқи қардош халқлар олдидаги интернационал бурчини оғишмай бажараверади.

ТАСС Баёнотини ўқиб ўрганишга бағишлаб совхозимизда ўтказилган йиғилиш ҳамда митингларда сўзлаган чорвадорлар ҳамманинг фикрини ифодалаб ана шундай дейишди. Совет ҳукуматининг дўст Чехословакия Социалистик Республикасига беғараз ёрдам бериш шу тариқа бу мамлакатда социалистик тузумни сақлаб қолиш ва мустаҳкамлаш юзасидан кўрган доно тадбирларини барча бир оғиздан маъқуллади.

Жонажон Коммунистик партия ва Совет ҳукуматининг тинчлик йўлида, социалистик давлатлар ўртасида дўстона алоқани мустаҳкамлаш борасида кўраётган тадбирларига мамлакатимиз меҳнаткашлари сингари совхозимиз чорвадорлари ҳам амалий иш билан жавоб бериб келишди, бундан буён ҳам шундай қилишади. Хўжалигимиз бўйича бу йил ҳар бош совликдан 122 тадан, бизнинг отаримизда эса 185 тадан қўзи олинган. Давлатга қоракўл тери топшириш ва насл учун қўзи қолдириш планлари ошириб адо этилди. Келгуси йилда совлиқларнинг ҳар 100 тасидан камида 125 бошдан қўзи олиш мўлжаллаб иш кўриляпти. Кузги урчитиш кампаниясига ва чорва қишловига пухта тайёргарлик кўрилмоқда. Совхозимиздаги мавжуд 75 минг бош қўй-қўзи учун етарли миқдорда дағал хашак ва тўйимли озуқа жамғарилмоқда. Чорвачилик бинолари ремонт қилиняпти.

Социалистик мамлакатларнинг халқлари — қудратли куч. Чунки уларга коммунистик ва ишчи партиялари раҳнамолик қилмоқда, ҳамма соҳада ғалабадан-ғалабага эриштирмоқда. Халқларимиз ўз партияси теварагига борган сари жипслашаверади. Биз тобора яхшироқ ишлаб, янада мўл-кўл маҳсулот етиштириш йўли билан мамлакатимиз қудратини оширишга, халқимиз фаровонлигини бундан ҳам юксалтиришга, турмуш маданиятини тағин ҳам яхшилашга муносиб ҳисса қўшамиз. Кучимиз бирликда деган шиорга доим амал қиламиз.

Тўрақул ЭРМАКЧИЕВ,
Бухоро областидаги «Ғиждувон» қоракўлчилик совхозининг бош чўпони, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони.

ҚОН БИЛАН МУСТАҲКАМЛАНГАН ДЎСТЛИК

Совет Иттифоқи ва Варшава шартномасида қатнашувчи бошқа социалистик мамлакатлар ҳукуматларининг социалистик тузумни ҳимоя қилишда қардош чехословак халқига сира кечиктириб бўлмайдиган ёрдам беришга қарор қилганликларини биз мамнуният билан кутиб олдик. У ерда вужудга келган аҳвол Чехословакияда жанг қилган биз собиқ партизанларни айниқса чуқур ҳаяжонга солмоқда.

1944 йил ёзида бизнинг партизанлар группамиз Шарқий Словакияда ҳаракат қилар эди. Шу маҳал Шарқий Словакиядан фашист золимларга қарши халқ қўзғолони бошланиб қолди. Биз ҳам ана шу халқ урушига қўшилдик.

Словак қардошларимиз бизни нақадар сидқидил, самимият билан кутиб олганлигини ҳеч қачон унутмаймиз. Улар ўзларининг сўнгги бурда нонларини, охирги картошкаларини биз билан баҳам кўрдилар. Деярли ҳар куни маҳаллий аҳоли фарзандлари бизнинг сафимизга қўшилиб турди. Ҳамма: эркаклар ва аёллар, кексалар ва ўсмирлар, кўпинча бутун-бутун оилалар бизга қўшила берди. Бизнинг унчалик катта бўлмаган отрядимиз тез орада партизанларнинг йирик қўшилмасига айланиб кетди. Отрядимиз составида ватанпарвар венгерлар бригадаси ва фашизмга қарши немислардан иборат Тельман номли отряд ҳам тузилди.

Чехословакияда социализм тантана қилиши учун кўшилмамизнинг кўпгина жангчилари — турли миллат фарзандлари ҳалок бўлдилар. Бугунга келиб, реакцион унсурлар душман ташқи кучлар билан тил бириктириб, халқнинг қон тўкиб қўлга киритган ғалабаларини йўққа чиқаришга уриниб кўрдилар. Улар ўз ниятларига ета олмайдилар.

Биз шунга қатъи ишонамизки, Чехословакия меҳнаткашлари Совет Иттифоқи ва бошқа социалистик мамлакатларнинг ёрдами билан ўз юртларида тартиб ўрнатиб оладилар ва социализм қуришни давом эттирадилар.

Фашизмга қарши биргаликда олиб борилган жангларда тўкилган қон билан мустаҳкамланган совет ва чехословак халқларининг бузилмас дўстлиги абадий яшай берсин.

Алексей САДИЛЕНКО,
Чехословакиядаги партизанлар қўшилмасининг собиқ командири, Чехословакиядаги Тисовец шаҳрининг ҳамда бошқа шаҳар ва поселкаларнинг фахрий граждани, тўртта чехословак ордени ва медалининг кавалери.

Зинаида ТИТОВА,
Шу қўшилма санитария хизматининг собиқ бошлиғи, Чехословакиядаги Опатка поселкасининг фахрий граждани, иккита чехословак ордени ва медалининг кавалери. (ТАСС).

ҚАРДОШ ХАЛҚ МАНФААТЛАРИ

Тошкентдаги электрон техникаси заводининг цехлари ва бўлимларида бўлиб ўтган митингларнинг тўрт минг қатнашчиси қардош чехословак халқига нисбатан интернационал бурчига содиқ эканлигини намойиш қилди. Тайёрлов цехида бўлган митингда станокларни созловчи Ф. Н. Карпов нутқ сўзлади. У, Улуғ Ватан уруши йилларида Совет Армияси сафларида туриб, Чехословакияни ва унинг пойтахти Прагани фашист босқинчилардан озод қилишда шахсан қатнашган эди.

Митингларда инженер М. А. Сарказов, слесарь А. А. Кочмар, монтажчи Е. Ф. Игнатьева ва бошқа неча ўнлаб ишчи ва хизматчилар Чехословакия меҳнаткашлари билан астойдил бирдам эканликлари тўғрисида, реакциячиларнинг кирдикорларини, қора ниятларини қоралаётганликлари тўғрисида гапирдилар.

(ЎзТАГ).

ИМПЕРИАЛИСТЛАРНИНГ БМТДАГИ ФИСҚ-ФАСОДИ

НЬЮ-ЙОРК, 22 август. (ТАСС). Кеча кечқурун НАТО аъзоси бўлган бир группа мамлакатлар — АҚШ, Англия, Франция, Канада, Дания ва уларга қўшилган Парагвай ҳозир империалистлар социалистик мамлакатларга қарши авж олдирган туҳмат ва бўҳтон кампаниясига Бирлашган Миллатлар Ташкилотини тортишга уриниб кўрдилар.

Юқорида номлари зикр қилинган капиталистик давлатларнинг вакиллари агрессив НАТО блокининг 21 августда Брюсселда бўлган кенгашида олдин муҳокама қилгандан кейин «Чехословакияда вужудга келган жиддий аҳвол муносабати билан» деган найрангларини Хавфсизлик Кенгашининг кун тартибига киритилишини таклиф қилдилар.

Хавфсизлик Кенгашининг аъзолари бўлмиш СССР ва Венгрия вакиллари кескин гапириб, бу таклифга қарши овоз бердилар. СССР вакили Я. Малик бу таклиф замирида ҳеч қандай асос йўқ, у, БМТ уставига хилоф равишда қўйилмоқда ва шунинг учун рад қилиниши керак, деб таъкидлади.

Совет вакили БМТда мазкур масаланинг кўриб чиқилиши халқаро вазиятни кескинлаштиришга уринаётган муайян агрессив доираларнинг манфаатларига мос бўлиб тушган бўларди, деди. ЧССР-даги воқеалар Чехословакиянинг ўзига ва ўзаро тегишли мажбуриятлар орқали бир-бирлари билан боғланган социалистик ҳамдўстлик давлатларига тааллуқлидир.

Венгрия Халқ Республикасининг вакили И. Тардош ҳам ғарб давлатлари вакилларининг найрангларига қатъий зарба берди.

Жазоир вакили Т. Буаттура таклиф қилинган кун тартиби учун Жазоир делегациясининг овоз бериши масаласининг моҳияти юзасидан ғарб давлатлари тутган позицияга делегация қўшилганлигини билдирмайди, деди.

Аммо, НАТО давлатлари овозларнинг кўпчилигидан фойдаланиб, ўз фисқи-фасодларини Хавфсизлик Кенгаши кун тартибига киритишга муваффақ бўлдилар.

Шу нарса диққатни жалб қиладики, ЧССР ташқи ишлар министрлигининг НАТО мамлакатлари БМТ муҳокамасига киритган масаланинг муҳокама қилинишига Чехословакия йўл қўя олмайди, деб берган баёнотига қарамай, ЧССР вакили вазифасини вақтинча ижро этувчи Я. Мужик бу номуносиб кампанияга қўшилиб, И. Гаекнинг бевосита кўрсатмасига биноан иш қиляпман, деди. Маълумки, И. Гаек Чехословакиядан ташқарида бўлиб, Чехословакия ҳукумати ва халқи билан ал[illegible] эмас.

АҚШнинг Хавфсизлик Ке[illegible]даги вакили Д. Болл Хавфс[illegible] Кенгаши минбаридан социал[illegible] давлатларга қўпол туҳмат[illegible]дан иборат гаплар айтиш [illegible]садида фойдаланди.

Хоразм область партия ташкилотларида

СЕМИНАР-КЕНГАШ

Область партия комитети август ойининг дастлабки кунида партия, совет, касаба союз ва хўжалик ташкилотларининг, колхоз ва совхозларнинг раҳбарлари иштирокида семинар-кенгаш ўтказди.

Область қишлоқ хўжалик бошқармаси бошлиғи О. Йўлдошев колхозларнинг 1968 йилнинг биринчи ярмидаги ишлаб чиқариш-хўжалик фаолияти якунлари тўғрисида, «Узсельхозтехника» область бирлашмаси раисининг ўринбосари Н. Рўзиматов машина теримига тайёргарликнинг бориши ҳақида ахборот бердилар. Область пахта тайёрлаш тресги бошқарувчиси Р. Ражабов машина терган биринчи сорт пахта учун колхозларга қўшимча ҳақ тўлаш тартиби ҳақида гапирди. Касаба союзлари область Совети раиси О. Худойберганова колхозчи хотин-қизларга қулай меҳнат шароити яратиш масаласига тўхталди.

КУН ТАРТИБИДА—ТАРБИЯ МАСАЛАСИ

Урганч шаҳар партия комитетининг навбатдаги пленуми меҳнаткашларни коммунистик руҳда тарбиялаш масаласига бағишланди. Шаҳар партия комитетининг биринчи секретари С. Жабберганов докладида ва музокараларда оммани интернационализм руҳида тарбиялаш, оилада бола тарбияси ва бошқа масалаларга кенг эътибор берилди.

МАКТАБЛАР—ПАРТИЯ ТАШКИЛОТИ ОТАЛИҒИДА

Янгиариқ район партия комитети колхоз бошланғич партия ташкилотларининг мактабларни оталикка олиш ҳақидаги қимматли ташаббусини қўллаб-қувватлади. Бошланғич партия ташкилотлари янги ўқув йилига тайёргарликни кундалик назорат остига олдилар. Мактаблар қурилиши ва ремонти, мактаб ёшидаги болаларни ўқишга тортиш, мактабларни асбоб-ускуна ва ўқув қуроллари билан таъминлаш борасида партия ташкилотлари жонкуярлик ва ташаббус кўрсатмоқдалар.

КОНКРЕТ ТАДБИРЛАР

Ҳазорасп районидаги Нариманов номли колхоз правлениеси ва партия комитети август ойида ҳосил тўплаш, йиғим-теримга тайёргарлик кўриш юзасидан конкрет тадбирларни белгилади. Область партия комитети машъал хўжалик ташаббусини маъқуллаб қарор қабул қилди.

Ф. ЗОҲИДОВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбири.

Чорвоқ ГЭСи қурилишида ишлар қизғин давом этмоқда. Кўплаб коллективлар ленинча меҳнат вахтасида туриб ишлаб, қувончли натижаларга эришмоқдалар. В. Буслаев бошлиқ бригада аъзолари ГЭС қурилиши майдонида ғайрат билан меҳнат қилмоқдалар. Суратда (чапдан ўнгга): илғор бетончилардан В. Танаков, Ш. Шомансуров, Н. Кукушкин ва бригада бошлиғи В. Буслаев ўртоқлар.

И. Глауберзон фотоси.

УМУМИЙ ЎРТА МАЪЛУМОТ САРИ ЯНГИ БОСҚИЧ

1 сентябрдан янги ўқув йили— умумий ўрта маълумот олишни амалга ошириш сари янги босқич бошланади. ТАСС мухбири Л. Новикова СССР маориф министрининг ўринбосари Ф. Г. Паначинга мурожаат қилиб, бошланадиган ўқув йилининг хусусиятлари тўғрисида гапириб беришини илтимос қилди.

— Тез орада 50 миллионга яқин бола мактаб парталарига ўтиради. Мамлакатимиздаги қарийб 200 минг мактабнинг эшиклари очилади, — деди Ф. Г. Паначин. — Икки ярим миллион ўқитувчи ўзининг олижаноб меҳнатини бошлайди.

Янги ўқув йилининг энг муҳим хусусияти шуки бутун совет халқи сингари ўқитувчилар ҳам В. И. Ленин туғилган куннинг 100 йиллигини муносиб кутиб олишга тайёргарликни кучайтириб юбордилар.

Иккинчи белги шуки, мактаблар бу ўқув йилини ўқитувчилар бутуниттифоқ съездидан кейин бошлаяптилар: съезд материаллари халқ маорифининг барча ходимлари учун программа қилиб олинади.

Ниҳоят, 1968—1969 йилда умумий ўрта маълумотни амалга ошириш сари янги қадам ташланади. Урта мактаблар тармоғи янада ўсади. Министрликнинг мўлжалига кўра, саккиз йиллик мактабларни битириб чиққанларнинг 60 проценти тўққизинчи синфга келади. Мамлакат ўқитувчилари қаторига неча ўн минг кишидан иборат ёш мутахассислар отряди қўшилади. Янги ўқув йилининг яна бир янгилиги: 1 сентябрдан бошлаб бешинчи ва тўққизинчи синфларда география, олтинчи синфда физика, тўққизинчи синфда адабиёт ва химия, бешинчи ва саккизинчи синфларда биология янги программалар бўйича ўқитила бошланади.

— БОШЛАНҒИЧ МАКТАБ ҚАЧОНДАН БОШЛАБ ЯНГИЧА ПРОГРАММАГА АСОСАН ШУҒУЛЛАНА БОШЛАЙДИ?

— Бутун мамлакатда биринчи синфларнинг янги программалари асосан 1969—1970 ўқув йилидан бошлаб жорий қилинади. Аммо, ҳозирги ўқув йилидан бошлабоқ Москва шаҳрининг ҳамма биринчи синф ўқитувчилари, шунингдек ҳар бир область, ўлка, республиканинг бир районидаги биринчи синфларнинг ҳамма ўқитувчилари болаларни янги программа бўйича ўқита бошлайдилар. Бу келгусининг ўзига хос «бош репетицияси» бўлади. Ҳар бир иттифоқдош республика янги программага ўтиш-ўтмаслик масаласини ҳал қилиш ҳуқуқини ўз имкониятлари ва шароитларига қараб бажаради.

Иккинчи ва учинчи синфларга келсак, улар янги программага секин-аста, кейинги йиллар мобайнида ўтказилади.

— ДАРСЛИКЛАР МАСАЛАСИ ҚАНДАЙ?

— Шуни айтишим мумкинки, 1971—1972 ўқув йилигача ўрта мактабнинг барча дарсликлари янгиланиб бўлади. Ўқувчилар шу йилнинг ўзида ҳам кўп янги китоблар оладилар. Грузия, Латвия, Молдавия, Эстония каби бир қанча республикаларда дарсликлар чиқарилиб, китоб савдоси ташкилотларига топширилиб бўлинди. Украинада дарслик нашр қилиш плани қарийб батамом бажарилди. Тўғри, ҳозирча Тожикистон, Ўзбекистон, Озарбайжон ва Россия Федерацияси орқада қолмоқда. Ўқитувчилар учун ҳам анчагина илмий-методик янгиликлар тайёрланган. Бу йил «Просвещение» нашриётининг ўзи 250 дан ортиқ номда китоб чиқаради. Украина педагоглари эса, бир қанча қизиқарли кўп серияли нашрларни олмоқдалар. Уларнинг бир қисми обуна йўли билан тарқатилмоқда.

РЕДАКЦИЯГА ХАТ

КИМ АЙБДОР?

Чилонзор районининг 6-кварталида 94-алоқа бўлими бор.

Бу ерга бир марта кириб бўлим ходимларининг «совунига кир ювган» одам иккинчи бор ўйлашиб остонага қадам қўяди. Чунки улар ҳатто саломингизга ҳам алик олишмайди. Бирор ёққа телеграмма бермоқчи бўлсангиз бир стул, бир стол ва битта ручка сиёҳдон бўлгани учун қимматли вақтингизни 30-40 минути навбат кутиш билан ўтади.

Бу ерга ёзилган газета ва журналларни ўз вақтида ёки тўла ололмаётганликлари ҳақида шикоят қилиб келувчиларнинг кети узилмайди. Лекин ҳаммага ҳам бир хил жавоб бериб жўнатишади: «Бизга «Союзпечать» етарли миқдорда юбормаяпти. Нима учун газета-журнални вақтида олмайсиз, буни биз билмаймиз»дан нарига ўтишмаяпти.

Мен «Учительская газета», «Ўқитувчилар газетаси», «Воспитание школьников» ва «Фан ва турмуш» журналларига обуна бўлганман. Ёзилган газеталаримни бирор ҳафта тўлиқ олсам, орадан бир оз вақт ўтгач мутлақо ололмайман. Журналларнинг фақат 1, 2, 3-сонларини олдим, холос.

Менга ўхшаб алоқа бўлимига қатнаб вақтларини беҳуда сарфлаётган обуначиларнинг шикоятини алоқа бўлимидагилар инобатга олишмаяпти.

Улар айбни «Союзпечать»га тўнкашяпти. Аслида эса, юқоридаги воқеалар юз беришининг асосий сабаби алоқа бўлими бошлиғи ва ходимларининг масъулиятсизлигидадир.

Бир группа обуначилар номидан.

Ғ. КАРИМОВ.

Ер қонунлари Асослари лойиҳасини муҳокама қиламиз

ЕРНИ ЭЪЗОЗЛАЙЛИК

Ер умумхалқ бойлиги, меҳнаткашлар фаровонлигининг манбаидир. Халқимизда, «Ерга эътибор — элга эътибор» деган ҳикматли гап бор. Бу узоқ йиллар мобайнида турмуш синовидан ўтган ҳақиқатдир. Бухоро область деҳқонлари кўп йиллардан буён ерларнинг мелиоратив ҳолатини яхшилаш, тупроқ унумдорлигини ошириш йўлида тинмай изланадилар. Экин ерларини дайди қум кўчмалари ҳамда ерости сизот сувларидан ҳимоя қилиш борасида тўпланган тажрибалар шуни кўрсатдики, ер инсон томонидан қанчалик эъзозланса, ҳимоя қилинса одамларга шунча кўп нозneъмат инъом этаверади.

КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Советининг бундан илгари қабул қилган «Тупроқни шамол, ер-сув эрозиясидан ҳимоя қилиш тўғрисида»ги қарори, шунингдек Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ва республика Министрлар Советининг кўрсатма ҳамда қарорларига амал қилган Бухоро область меҳнаткашлари бир талай фойдали ишларни амалга оширдилар. Бу ерда кейинги бир йил ичида саҳро билан водий ўртасида 8000 гектардан ортиқ майдонда яшил тўсиқлар вужудга келтирилди. Ғиждувон, Вобкент, Қоракўл районларида далаларни ҳимоя қилувчи яшил ўрмон чизиқлари вужудга келтирилди. КПСС XXIII съезди Аму — Бухоро канали, Аму — Қоракўл суғориш тармоғи, Бухоро — Урал ер ости газ йўлларида, Ғарбий Ромитан, Бош қоракўл, Денгизкўл ва бошқа коллекторлар бўйлаб экин ерларини қум ҳамласидан сақлаб қолишга қаратилган тадбирлар амалга оширилмоқда. Буларнинг ҳаммаси экин битадиган майдонларнинг унумдорлигини оширишда шамол эрозиясидан сақлашга қаратилган чоралардир.

«ССР Иттифоқи ва иттифоқдош республикалар ер қонунларининг Асослари» лойиҳаси меҳнаткашлар ўртасида кенг муҳокама қилинаётган бир пайтда, бебаҳо бойлик — она еримизнинг унумдорлигини тағин ҳам ошириш, уни гуллаб-яшнатиш йўлида янада ғайрат ва жасорат кўрсатиб меҳнат қилиш муқаддас бурчимиздир. Лойиҳада жумладан шундай дейилади: «Ердан фойдаланувчилар тупроқ эрозиясининг олдини олишга доир самарали чораларини кўришга, ерларнинг шўрланиши, ботқоқланиши, ифлосланишига, бегона ўт босиб кетишига, шунингдек, тупроқда бўладиган бошқа зарарли жараёнларга йўл қўймасликлари керак». Дарҳақиқат, Бухоро область меҳнаткашлари бу юксак вазифани амалга оширишда зўр ғайрат ва ташаббус кўрсатмоқдалар. Ерларнинг унумдорлигини, тупроқ структурасини янада яхшилаш мақсадида бу ерда қудратли машина-механизмлар билан қуролланган ўрмон хўжалиги ташкил этилган. Мазкур хўжалик зиммасига колхоз, совхозларда ўрмон-мелиоратив ишларини кенг ҳажмда олиб бориш вазифаси юклатилган.

Хўш, Бухоро ўрмон хўжалиги ерларни шамол ва сув эрозиясидан сақлаш йўлида нима ишлар қилмоқда? Хўжалик ташкил топгандан буён далаларни ҳимоя қиладиган иҳота дарахтзорлари барпо этишда кўпроқ бошқа областлар кўмагига таяниб иш тутиб келяпти. Айтайлик, бултур қўшни областлардан 120 минг туп дарахт кўчатлари келтириб ўтқазилган бўлса, 1968 йилда 400 минг туп дарахт ниҳоллари келтирилди. Кўчма қум барханлари, дайди шамоллар, бебош сув эрозиясини батамом тўсадиган «қудратли қалқон»ларни бошқа область ҳисобига «яшаш» билан вужудга келтириб бўлмайди. Бухоро ўрмон хўжалиги ходимлари буни яхши тушунадилар. Бироқ, ўзлари мустақил равишда дарахт кўчатлари питомнигини барпо этиш ҳақида етарли бош қотирмаётирлар. Тўғри, айрим районларда, хусусан, Вобкент районидаги Шофиркон ўрмон хўжалиги, Свердлов районидаги айрим хўжаликларда кўплаб иҳота дарахтларини вужудга келтириш имкониятлари бор. Лекин, бу резервлардан ишнинг кўзини билиб фойдаланилмаётир.

Область суғориш системаси ихтиёрида сунъий денгиз қирғоқлари, дарё бўйларида қалин яшил тўсиқлар вужудга келтириш имконияти бор. Область суғориш системаси (бошлиғи ўртоқ Риков) бу ишни фақат кўчат ўтказиш планини эрта баҳордаёқ бажариб қўйишдан иборат деб тушуниб жиддий хатога йўл қўймоқда. Натижада жуда кўп кўчатлар қаровсизлик туфайли қовжираб қолмоқда. Бундай ишлашдан на ер наф кўради, на эл! Айтайлик, мазкур ташкилот 1966 йилда ўтқазган кўчатларининг фақат 47 процентини, «Амубухарканалстрой» бошқармаси ўтқазган кўчатларнинг 45,6 процентини кўкартириб олган, холос!

Ерларни шамол ва сув эрозиясидан сақлаш соҳасида олиб борилаётган ишлар айрим хўжаликларда мутлақо қониқарсиз аҳволда. Масалан, Вобкент районидаги «Шофиркон», Владимир Ильич номли, «Ленинобод» колхозларида ҳимоя дарахтлари кесиб ташланган. Район хўжаликларида 1967 йилда 22 гектар майдонда ҳимоя дарахтлари вужудга келтирилган эди. 1968 йилда бундан атиги 6 гектари қолган, холос! Ҳимоя дарахтзорларини нобуд қилиш натижасида район хўжаликлари 6,5 минг сўм зарар кўрганлар: Худди шундай аҳволни Бухоро, Навоий районларида ҳам учратиш мумкин. Ерни эъзозлашда Свердлов районы хўжаликлари катта тажриба орттирганлар. Бу ерда ҳар бир хўжалик экин майдонларини шамол ва сув эрозиясидан ҳимоя қилиш зоналарига эгадир. Бригада бошлиқлари, мироблар, ер тузувчилар, агрономлар ҳар қарич ердан унумли фойдаланиш йўлини излайди. Айниқса, Киров номли, Свердлов номли, «Коммунизм», «Ленинград» колхозларида ердан фойдаланиш борасида намунали ишлар қилинмоқда. Қоракўл районы хўжаликларида ҳам бу иш яхши уюштирилган. Мазкур районларнинг колхоз, совхозларида «ССР Иттифоқи ва иттифоқдош республикалар ер қонунларининг Асослари» лойиҳаси мамнунлик билан кутиб олинди.

Лойиҳа муҳокамаси пайтида кекса деҳқонлар, тажрибакор кишилар жуда кўп фойдали фикр-мулоҳазалар билдирмоқдалар. Свердлов районы хўжаликлари деҳқонлари ерларнинг унумдорлигини муҳофаза қилиш мақсадида, чўл зоналарига туташ хўжаликларда ихтисослаштирилган ўрмон-мелиоратив бригадалари тузишни зарур деб ҳисобламоқдалар. Бу чора ерларни шамол ва сув эрозиясидан сақлашда муҳим аҳамиятга эгадир. Қоракўл районида ўтказилган муҳокама жараёнида кўпчилик тажрибакорлар жойларда ерларни ҳимоя қилиш мақсадида ўтқазилаётган дарахт ниҳолларини ҳисобга олиш ёмон ташкил этилганини қайд қилишди. Улар бу ишга маҳаллий совет депутатлари, ҳамда кенг жамоатчиликни жалб этиш зарурлигини айтишяпти.

Баъзи қишлоқ, овул, колхоз, совхозларда экин ерлари камайиб боряпти. Бу ҳол ер тузувчилар, янги ерларни ўзлаштирувчилар зиммасига катта масъулият юклайди.

Хуллас, маҳаллий партия, совет ташкилотлари ва қишлоқ хўжалик органларининг ходимлари меҳнаткашлар томонидан баён қилинаётган фикр ва мулоҳазаларни ҳисобга олиб, ер ҳақидаги қонун Асослари лойиҳасига қўшимчалар, тузатишлар киритишлари, умумхалқ бойлиги бўлган ерга муносабатнинг тубдан яхшиланишига ўз ҳиссаларини қўшишлари лозим.

Т. НАЗИРОВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбири.

ЖУРНАЛЛАРНИНГ ЯНГИ СОНЛАРИДА

«ПАРТИЯ ТУРМУШИ»

Журналнинг август сони босмадан чиқди. У «Ташкилий ва сиёсий ишни янги вазифалар даражасига кўтарайлик» сарлавҳали бош мақола билан очилади. Бу сонда Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Секретари Р. Сахибоевнинг «Советлар—халқ ҳокимияти органи» сарлавҳали мақоласи босилган.

Журналнинг «Шу куннинг темасида» бўлимида «Пахтакорларнинг жанговар вазифалари» сарлавҳали редакцион мақола берилган. «Хўжаликка раҳбарлик» рубрикаси остида Ўзбекистон КП Ғаллаорол район комитетининг биринчи секретари И. Хидировнинг «Мўл-кўл дон ҳосили учун», «Ўзбекнефть» бирлашмасининг бошлиғи А. Исмоиловнинг «Ўзбекистон нефтининг тараққиёти ва муаммолари» сарлавҳали мақолаларини ўқиш мумкин.

«Идеология иши ва ҳаёт» бўлимида Ўзбекистон ССР Маданият министрининг ўринбосари А. Муҳамедовнинг «Беш кунлик иш ҳафтаси ва маданият муассасаларининг вазифалари», Ўзбекистон КП Марказий Комитетининг инструктори К. Жуманиёзовнинг «Партия маорифи системасида ўқув йилининг якунлари», А. Юнусхўжаевнинг «Гўзаллик туйғусини тарбиялаш» сарлавҳали мақолалари босилган.

ПАРТКОМ ВА КОММУНИСТЛАР

ПАРТИЯ ТУРМУШИ

△

«Авангард» совхози Яккабоғ районидаги йирик хўжаликлардан ҳисобланади. Ўтган йили партия ташкилотининг ҳисобот-сайлов йиғилишида коммунистларнинг ташкилотчилиги ва жанговарлиги оширилмаганлиги ва уларнинг ишлаб чиқаришга сафарбарлиги тўғри ташкил этилмаганлиги, қарорларнинг ижроси етарли контроль қилинмаганлиги сабабли белгиланган планлар бажарилмай қолганлигини сўзга чиққан коммунистлар рўй-рост очиб ташлаган эдилар.

Совхоз коммунистлари олий партия мактабини тамомлаб келган коммунист Зиёдулла Бекназаровни партия комитетининг секретарлигига сайладилар. Бекназаров ташкилий-сиёсий ишларни кучайтириб хўжаликни кўтариш соҳасида комитет аъзолари билан кенгашган ҳолда иш олиб борди. Кадрларни жой-жойига танлаб қўйди, партия йиғилишида қабул қилинган қарорларни тўла бажарилиши устидан назоратни кучайтирди.

Коммунистларнинг ишлаб чиқаришда авангардлиги оширилди. Партия комитети ҳисобида 104 коммунист, 11 КПСС аъзолигига кандидатлар бўлиб, улардан чорвачиликда 24 киши, ғаллачиликда 15 киши, механизацияда 10 киши, боғдорчиликда 8 киши, қолганлари ҳам муҳим участкаларда меҳнат қилмоқда. Партия ташкилоти партиявий-ташкилий, оммавий-сиёсий ишларни хўжалик ишлари билан чамбарчас боғлаб олиб бораётир.

Партия йиғилишида муҳокама этилаётган масалалар хўжаликдаги барча соҳаларни, ташкилий-сиёсий ишларни ўз ичига қамраб олаётир. Партия йиғилиши ҳар икки ойда, комитет йиғилишлари бир ойда бир марта план асосида олиб борилаётир. Ҳисобот давридан буён 30 дан ортиқ масала муҳокама қилинди. Ташкилий партиявий ишлар бўйича 14, оммавий-сиёсий ишлар 8, қишлоқ хўжалик ишларига доир 8 масала кўрилди.

Масалан, июнь ойида ўтказилган комитет йиғилишида «Ғалла ўрим-йиғими даврида халқ контроли группасининг вазифалари», «Ғалла ўриш ва дон тайёрлаш юзасидан олинган социалистик мажбуриятни бажарилиши» ҳақида халқ контроли группасининг раиси Мирзаев, совхоз директори Турди Дўстқораевнинг ҳисоби эшитилди. Ғалла ўрим-йиғими уюшқоқлик билан ташкил этилмаётганлиги, ғалла бригадалари ва совхоз маъмурияти етиштирилган ҳосилни қисқа муддатлар ичида ўриб-йиғиб олиб, келгуси йил учун тараддуд кўриш ишини олиб боришда ташкилотчиликни сусайтираётганлиги очиб ташланди. Бу камчиликлар юзасидан муҳим ишлар амалга оширилди.

Шундан кейин ғалла ўрим-йиғими тез суръатлар билан кучайтирилди. Давлатга пландаги 1600 тонна ўрнига 3000 тоннага яқин дон топширилди.

Совхоз коммунистлари бу йил баҳорда икки йиллик ем-хашак жамғариш тадбирларини белгилаб чиқдилар. Район партия комитетининг бюроси уш-бу тадбир асосида барча хўжаликларда иш олиб боришга қарор қилди. Ҳозирга қадар 6100 тонна ем-хашак, 4260 тонна сомон жамғарилиб, қишга тайёрлаб қўйилди. Бу ишда ҳам коммунистлар асосан бошқаларга шахсий намуна бўлдилар. Б. Бердиев, Х. Жумаев, А. Аҳмедов каби коммунистлар ем-хашак тўплашни тобора авж олдирмоқдалар.

Бу кўрилган амалий тадбирлар чорвачилик маҳсулотлари мўл-кўллигини таъминлаётир. Коммунист Т. Самадов раҳбарлик қилаётган фермада иш жиддий ўзгарди. Ҳозирга қадар ҳар бир сигирдан 550 килограммдан сут соғиб олинди. Ферма коллективи ярим йиллик сут сотиш планини 112 процент бажарди. Шундай қилиб совхозни қолоқликдан чиқаришда партия ташкилотининг роли катта бўлди. Бу ерда пилла, тухум, дон тайёрлаш йиллик, гўшт, сут маҳсулотларининг ярим йиллик плани ошириб бажарилди.

Партия ташкилоти қабул қилинган қарорларни бажарилиши устидан доимо назорат олиб боради. Июнь ойида ўтказилган партия йиғилишида 1, 2,3-бўлим ишчилари ўртасида оммавий тушунтириш ишларининг қўйилиши, икки йиллик озуқа базасини яратишда коммунистларнинг иштироки ҳақида партия комитетининг апрель ойидаги қарорининг бажарилиши муҳокама қилиниб, оммавий тушунтириш ишларини кучайтириш, партия қарорларини изчиллик билан амалга ошириш тадбирлари кўрилди.

Ташкилий-партиявий, оммавий-сиёсий ишлар партия комитетининг қарори билан комитет аъзоларига бўлиб берилган. Комитет аъзолари С. Аҳмедов, У. Каримов, Т. Муродов, А. Қодиров, Ҳ. Раҳимов, Т. Дўстқораевлар социалистик мусобақани уюштириш, партия ички хўжалик ишларини юритиш, комсомол, касаба союз ташкилотига раҳбарлик қилиш, ёш коммунистлар билан ишлаш каби масалалар билан доимий равишда шуғулланмоқдалар.

Партия комитети партиянинг асоси бўлган группа ва цех бошланғич партия ташкилотларига раҳбарликни кучайтирмоқда. Бошланғич партия ташкилотларининг секретарлари билан ҳар ойда бир марта семинар ўтказилиб, партия йиғилишларини ўтказиш, ёш коммунистлар билан ишлаш, партия сафига ўтувчиларни тайёрлаш, партия ички хўжалик ишларини юртиш бўйича кўргазмалар берилаётир.

Бўлим ва бригадаларда 9 та бошланғич партия ташкилотлари бор. Ёш коммунистлар билан ишлаш, илғор, меҳнатсевар ишчиларни партия сафига қабул қилиш ишларига диққат-эътибор кучайтирилган. Ўтган ҳисобот йиғилишидан буён 8 ишчи партия сафига қабул қилинди. Уларнинг сафларида О. Чориевч, Б. Қобилов Х. Жумаев. М. Салоҳиддинов каби меҳнатсевар ишчилар бор. Ризаев, М. Боймуродов, Ш. Янгибоев ўртоқлар секретарлик қилаётган бўлим ва бригада партия ташкилотларида партия сафини ўстириш, ташкилий-партиявий оммавий-сиёсий ишлар яхши уюштирилган.

Х. ТЎРАЕВ.
Қашқадарё области.

РАССОМЛАР АРМУҒОНИ

Улуғ сана — мутафаккир шоир Алишер Навоий туғилган куннинг 525 йиллик тўйи яқинлашиб келмоқда. Маданиятимизнинг бу катта байрамига Ўзбекистон мўйқалам соҳиблари ҳам қизғин ҳозирлик кўришмоқда.

Республикамиз график рассомлари бу соҳада, айниқса катта ташаббус кўрсатишди. Улар буюк шоир ҳаёти ва ижодига, унинг ўлмас асарлари қаҳрамонларига бағишланган йигирмадан ортиқ график ишни тўплаб, махсус альбом тузишди. Мазкур альбом Ленинградда нашр этилмоқда.

Алишер Навоийга бағишланган альбом талантли ёш рассом Қ. Башаровнинг «Навоий Ҳиротда» асари билан очилади. Бу линогравюрада биринчи планда буюк шоир сиймоси бўртиб туради. У ҳаётга меҳр билан боқади, кучли илҳом қалбини туғёнга солади. Шоир Ҳиротнинг гўзал, салобатли манзарасига маҳлиё бўлган...

Альбомни тайёрлашда рассомлардан В. Паршин, И. Рябцев, Ю. Стрельников, А. Циглинцев, Г. Чиганов, Қ. Башаров ва бошқалар актив қатнашдилар. А. Циглинцевнинг «Навоий ва Гули», «Искандар девори», «Семурғ» линогравюралари, И. Рябцевнинг «Навоий портрети», «Лайли ва Мажнун»и, В. Паршиннинг «Фарҳод ва Ширин»га ишлаган безакли расмлари. Ю. Стрельниковнинг «Тонгги ўйлар» линогравюраси, Г. Чигановнинг шоирнинг ёшлик чоғини акс эттирган расми айниқса диққатга моликдир. Ўзбекистон халқ рассоми В. Кайдалов томонидан ишланган Навоийнинг литографик портрети ҳам альбомга киритилган.

Альбом Алишер Навоий юбилейи кунларида муҳлисларга тортиқ қилинади.

Бу суратлар мазкур альбом саҳифаларидан олинган.

Г. Чиганов. «Сабъаи сайёра»дан «Ов» лавҳаси.

Қ. Башаров. «Навоий Ҳиротда».

А. Циглинцев. «Шоирнинг ёшлиги».

ҚУВА ПАХТАСИ

*) Райком секретари топган янги сорт пахта.
*) «Фед-4» энг кўп тола беради.
*) Фарғонада энг бўлиқ пахта.

Августнинг ўрталари эди. Қувадаги Энгельс номли колхоз далаларини айланиб юрардик. Раис Мамараҳим ака Раҳматов «Мана бу пахтани бир кўринг» деб колхознинг Андижон области ерларига туташ участкасига бошлади. Катта зовурдан ўтиб, ғўзаси ниҳоятда бўлиқ пайкалга дуч келдик.

Ҳайрон қолдим. Бунақа бўлиқ ғўзани бу йил Фарғона областида биринчи кўришим эди. Ғўзалар шундай йирик кўсак ҳосил қилганки, ҳар бири кичикроқ олмадек келади. Очилганда пахтаси ўн граммдан кам тош босмайди. Ғўза туплари тагидан бошлаб ҳосил олган. Йигирмага яқин тупдаги кўсакларни санаб кўрдик. Энг кўпида 23 тага қадар, энг камида еттитадан кўсак бор. Ҳатто баъзи пастки шохларнинг ўзида беш-олтитадан кўсак санадик.

Бригадир Тўланбой Ботировдан:

— Шунақа ғўзадан неча гектар бор, — деб сўрадик.

— Бир юз йигирма гектарнинг ҳаммаси шунақа. Ҳар тупда ўртача 12 тадан кўсак бор. Гектар бошига эллик центнердан пахта бермоқчимиз, — деди у.

— Колхоз бўйича ўртача ҳар тупда қанчадан кўсак бор, — сўрадим раисдан.

— Саккиз-тўққизтадан кўп эмас. Бу бошқа сорт-да, — деди у.

— Қанақа, янги сортми?

— Ҳа янги сорт. Райкомимизнинг секретари топган сорт шу бўлади, — деди раис. — Бу йилдан бошлаб экиляпти. 120 гектар бизда, 20 гектар «Коммунизм» колхозида, 10 гектар тажриба станциясида бор. «Фед-4» номли бу сорт жуда яхши чиқиб қолди. Энг муҳими яхши ҳосил бериши билан бирга, кўп тола чиқади.

— Яна яхшилиги шундаки, — деди бригадир, — агротехникаси оғир эмас, «108-Ф» билан «153-Ф»ларни қандай парвариш қилаётган бўлсак, унга ҳам шундай ишлов бердик. Ортиқча ўғит, сув талаб қилмайди. Лекин парваришини жойига қўйсангиз тагидан тепасигача ҳосил оларкан.

Ҳақиқатан ҳам 120 гектардаги янги сорт пахтанинг ғўзаси қайрон қоларли даражада бўлиқ ва серҳосил бўлиб ўсган эди. Кейин суриштириб билсам, Қува район партия комитетининг иккинчи секретари Н. Пак бу сорт устида қарийб ўн йилдан бери ишлаб келаётган экан. Унинг ўзи Самарқанд қишлоқ хўжалик институтини тугаллагандан кейин бир неча йил Тошкентдаги Пахта уруғчилиги ва селекцияси институтида ҳамда Фарғона тажриба станциясида ишлаган. Уч йилдан буён эса райком секретари.

— Бу сорт пахтани яратишга 1959 йилда киришган эдим, — деди Николай Сергеевич. — Мана, озми-кўпми мақсадимга эришдим. Олдимга қўйган асосий мақсадим — «108-Ф» сорт пахтанинг ҳамма яхши хусусиятларини сақлаб қолган ҳолда, унга нисбатан кўпроқ тола чиқишига эришиш эди. Бунинг учун «108-Ф» сортига кўп тола берадиган пахта сортларини чатиштириб, саралаб бориш йўлини тутдим. Эндиликда янги «Фед-4» сортли пахта «108-Ф»га нисбатан ҳар жиҳатдан афзал бўлиб чиқяпти. У 38-40 процент атрофида, яъни «108-Ф» сортидан 5 процент ортиқ тола бераётир. Толасининг узунлиги ҳам яхши, 33-35 миллиметрга боради. «108-Ф» сортли пахтанинг толаси эса 30-31 миллиметрдан ошмайди. Ҳар бир кўракдан 7 ўрнига 7,5-8 грамм пахта чиқяпти. Булардан ташқари, «Фед-4»нинг кўсаги «108-Ф» кўсагидан бир ҳафта олдин очилмоқда. Вилтга ҳам анча чидамли. Биринчи теримдаёқ гектаридан 27-28 центнер пахта чиқаверади.

Фарғона тажриба станциясининг директори, қишлоқ хўжалик фанлари кандидати Т. Камолиддинов эса яна бир янгиликдан хабардор қилди.

— «Фед-4» сортли пахта ҳозир республикамиздаги Хоразм, Бухоро, Тошкент, Фарғона, Андижон тажриба станцияларида экилиб, текшириб-синаб кўрилмоқда. Янги сортларни районлаштириш бўйича республика комиссияси тажриба станцияларига шундай топшириқ берган. Николай Сергеевич Пак яратган янги сорт яқин йиллар ичида республикамизнинг кўпчилик районларида экила бошланса керак. «Фед-4» сортининг келажаги бор, — деди у.

Ҳақ гап. Қува пахтасига оқ йўл тиланадиган вақт узоқ эмас.

М. МАНСУРОВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбири.

Колхоз боғида мева ғарқ пишди.
Х. Ҳайитмуҳамедов фотоэтюди. (ЎзТАГ фотохроникаси).

Рўзи ҚОДИРИИ.

ҚУТЛУҒ ДИЁР

(ДОСТОНДАН ПАРЧА)

Республикамизда яшаб, ижод қилаётган уйғур шоири Рўзи Қодирий «Қутлуғ диёр» номли янги достон ёзиб, нашрга топширди. Унда ўзбек ва уйғур халқларининг дўстлиги куйланади. Қуйида шу асардан парча ўқийсиз.

<>

Қимир этмай ётипти бемор
Чўкканича оппоқ парқуга.
Ё чекиниб қаттиқ оғриқ, дард
Кетдимикан ширин уйқуга?
Чой дейиш йўқ,
Сув дейиш ҳам йўқ...
Лов-лов ёниб ботиб борар кун.
Эшитилди бирдан хўрсиниқ,
Ич-ичидан бемор олди тин.
Қалтирайди бемажол қўли,
Боғлиқ кўзин сийпалар аста.
Э-воҳ, вайрон бўлдими дили,
Инграйди у,
инграйди хаста...
Қутулган-ку ўлим ваҳмидан,
Азоблардан бўлди-ку фориғ.
Қўрғошиннинг заҳру заҳмидан
Қутқазди-ку жарроҳ урган тиғ?
Инграмасди чанг солса ўлим,
Чидар эди тишга қўйиб тиш.
О, бу дардга ким чидайди, ким,
Бирдан.. икки кўздан
айрилиш!!
Ушлаб юрар кимнинг қўлидан?
Э-воҳ, буни ўйлаш ҳам оғир.
Чекмас эди бунча ташвиш, ғам,
Жангда қолса икки оёғи...
Бир тикилмоқ сувга, қуёшга
Наҳот бўлиб қолади армон?
Қандай қаро кун тушди бошга,
Кимга керак бўлур ногирон?
Шу ўлкада мунис хотини,
Усмоқдадир дўмбоқ дилбанди,
Қандай унга учрар ботиниб?
Нотантисан уруш!
Нотанти!!!
Яна вайрон бўлади кўнгил,
Йўқ, тасалло беролмас дўстлар.
Шу чоқ яна таниш майин қўл
Пешанасин силар оҳиста.
— Яна ғамми? Дош беринг,
Қудрат,
Яна бир ой айлангиз сабр.
Умидвормиз, келганда фурсат
Кўзингизга албат тўлар нур!
Аввал, битсин бошдаги яра,
Тоқат ила дош беринг фақат.
Яна бир сир: доридан кўра
Иродадан қўрқар жароҳат!
Навқиронсиз, бардамсиз,
дуркун,
Дард устидан чиқасиз ғолиб.
Кўзингизни чақнатиб бир кун
Қоларсиз ҳам уйга от солиб!
Йўлингизга бўлиб интизор,
Бирор санам кутиб тургандир?
Тўйда бизни унутманг зинҳор,
Қон-қардошмиз, қўшнимиз
ахир...
Бунча дилкаш бу доктор аёл,
Ширин сўзи дилни ёритар.
Юракни ғам ўртаса хиёл,
Ҳазил-ҳузил билан аритар.
Шундай кезда
ёр,
фарзанд ўйи
Чулғаб олар эсу ҳушини.
Лекин, турар тилини тийиб,
Асло-асло ёрмас тишини!
Келтирсалар ёрин, фарзандин,
Ахир, қандай қилиб кўрсин у?
Секингина уҳ тортар, ғамгин,
Беихтиёр қўяр кўрсиниб...
Дўстлар унга беришар далда,
Ўтиришиб ўнгу сўлида.
Доктор опа гоҳи маҳалда
Сайр эттирар ушлаб қўлидан.
Шитирлайди ерда япроқлар,
Ниҳоялаб бормоқда мезон.
Доктор келди бир кун тонг
саҳар,
Юрагида ширин ҳаяжон.

<>

— Кўзингизни ечамиз, бугун
Орзуйингиз чиқар рўёбга.
Изтироблар топгуси якун,
Боқажаксиз ёруғ дунёга.
Наҳот кўрар дунёни Қудрат,
Юрагини ютиб турипти.
Келақолгил эй, тотли фурсат!
Бу онни у кутиб турипти!
Ўша майин шифокор қўллар
Кўзларидан ечар докани.
Ёруғ жаҳон! Бир чеҳра кулар,
Ҳа, шу чеҳра илк бор боққани!
Ҳа, шу эди шифокор жувон,
Унга боқиб кулиб турарди,
Нури дийда этиб армуғон,
Қувончларга тўлиб турарди!
Шодлигидан тутилиб тили,
Қудрат унга тикиларди жим.
Доктор унга узатар газет,
— Манавига боқиб кўрингчи!
— Раҳмат, доктор! Аниқ ва
равшан
Кўринмоқда мана, сатрлар,
У тўхталиб «э!» деди шу он,
Қалби гўё қушдек питирлар!!
Газетадан бир жувон расми
Унга кулиб боқиб турарди.
Бу — Дононинг ўзи эмасми?!
Ленин нишон тақиб турарди!
Ёнидаги бола ким?
Оти —
Қутлуғ экан....
Э, бу — ўғли-ку!
Ана, кўзин нури, зурёди,
Дуркунликда мисли тўқли-ку!
Гоҳ газетни бағрига босар,
Гоҳ шошилиб кўзга сурар у.
Ажаб, наҳот кўзи алдаса?
Шошиб доктор сари юрар у.
— Раҳмат, синглим!
Кўзим кўр эди,
Қайтадан кўз этдингиз ато.
Висолнинг ҳам шавқин сур
энди,
Деб қўш севинч бердингиз
ҳатто!
Неча йиллар юрган йироқда
Севгилимни, ёримни топдим.
Дилим пора эди фироқдан,
Номусимни, оримни топдим!
Звенога бош экан, қаранг,
Кўкрагида Ленин нишони!
Бу — ўғлимиз...
Бир кўркам, қаранг,
Тушимми бу? Келмас
ишонгим...
Газетага, дилда ҳаяжон
Шоша-пиша боқади доктор.
Қисиб Қудрат қўлларин шу он
Кифтларига қоқади доктор!
Ҳар тарафдан табрик ва олқиш,
Ҳар томондан қутлов ёғилар,
Қалбда ширин ҳислар уриб
жўш,
Қудрат қадди гўё тоғ бўлар!
Борлиқ унга кулиб боқади,
Ҳа, янгидан келди ҳаётга.
Гар қуш бўлса қанот қоқарди
Андижонга, Пахтаободга!
— Юртингизга келдимми,
доктор
Эзгуликни кўрдим мен фақат,
Миннатдорман дилдан бир умр,
То ўлгунча дегайман: раҳмат!
Майингина жилмаяр доктор,
Кўзларида оташ ва меҳр
— Арзимайди... Толе бўлсин ёр!
Ҳа, қардошмиз, қўшнимиз
ахир!

МУСОБАҚАДОШЛАР ДАЛАСИДА

ДУШАНБА. («Совет Ўзбекистони» махсус мухбиридан). Пахтакор республикалар ўртасида ўзаро текширишлар ўтказиб туриш яхши анъанага айланиб, у самарали натижалар бермоқда. Илгари хабар қилганимиздек, Ўзбекистон ССР Қишлоқ хўжалик министри Н. Ж. Худойбердиев бошчилигида республика ўзаро текшириш бригадаси қардош Тожикистон пахтакорлари ҳузурида бўлдилар. Улар республиканинг Кўлоб, Ҳисор зоналаридаги барча район хўжаликларида қардош тожик халқининг бу йил она-Ватанга 620 минг тонна «оқ олтин» етказиб бериш юзасидан олган мажбуриятларини қандай бажараётганликлари билан танишдилар.

Республиканинг барча зона районлари хўжаликларида энг қимматли бўлган бу хом ашёни етиштириш юзасидан жуда катта ишлар қилиниб план ва мажбуриятларни қоплайдиган даражада мўл ҳосил етиштирилган. Ўзбекистон пахтакорлари вакиллари республика пахта далалари, сабзавот ва полиз экинлари майдонларида, чорвадорлар ҳузурида бўлиб уларнинг мардонавор ишлари билан танишдилар.

Восе районидаги Ленин номли қишлоқ хўжалик артели Кўлоб зонасидагина эмас, балки республикадаги илғор хўжаликлардан ҳисобланади. Колхоз Сурхондарё область, Сариосиё районидаги «Коммунизм» колхози билан мусобақалашиб келади. Биз ана шу колхоз пахтакорлари ҳузурида бўлиб, артель раиси, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони, СССР Олий Советининг депутати Мирали Маҳамадалиев билан суҳбатлашдик.

Ўтган йилги планларни барча соҳалар бўйича уддалаб келаётган, эришган ютуқларини самарали меҳнатлари билан мустаҳкамлаётган колхоз аъзолари бу йил ҳам пахтадан мўл ҳосил етиштирганлар. Мавжуд 3470 гектар пахта майдонига ташланган чигитнинг ярми қайта экилди. Об-ҳаво бу йил жуда паст келди. Натижада ниҳоллар кеч униб чиқди, ривожланишдан орқада қолди. Қийинчиликларни ҳамиша енгиб келган колхозчилар бу сафар ҳам жасорат кўрсатдилар. Табиат инжиқликлари устидан ғолиб келдилар. Меҳнат ва фақат меҳнат туфайли кечки экилган ғўзалар қисқа вақтда олдингилар қаторига етказиб олинди.

Колхоз далаларини айланар экансиз, фидокорлик билан қилинган меҳнатнинг ўз самарасини берганлигини кўрасиз. Бўй билан тенглашувчи тупларнинг ҳар бирида 8-10 тадан кўсак санайсиз. Колхоз аъзолари ўз мусобақадошлари — «Коммунизм» колхози аъзолари билан бошланган мусобақада ғолиб чиқиш юзасидан тутган режаларини дадиллик билан амалга оширмоқдалар.

Колхознинг қир участкасидаги С. Менглибоев бошлиқ бригадаси даласидамиз. Бу ер янгидан ўзлаштирилиб сув чиқарилди. Қониб-қониб сув ичган адир ерлари деҳқонлардан ўз саҳоватини аямади. Мўл ҳосил етиштирган бригада аъзоларининг хизматларига таҳсинлар ўқийсиз. Бригада бўйича бу йил 108 гектар майдоннинг ҳар гектаридан 35,5 ўрнига 45 центнердан ҳосил етиштириш мўлжалланган.

Колхоз бу йил тажриба тариқасида 300 гектар ерга ингичка толали пахта экиб мўл ҳосил тўплади.

— Биз юқори ҳосилга ниҳолларни бетўхтов парвариш қилиб туришимиз туфайлигина эришдик, — деди колхоз раиси Мирали ака.

Ўзаро текшириш бригадасининг аъзолари республиканинг Москва, Парҳор, Орджоникидзеобод, Ленин, Ҳисор ва Регар районларида ҳам бўлиб, бу ерларда мўл ҳосил етиштирилганидан, дала ишларининг яхши ташкил этилганидан хурсанд бўлдилар.

Регар райони Тожикистонда энг юқори ҳосилли районлардан ҳисобланади. Район қишлоқ хўжалик меҳнаткашлари бу йил давлатга 38 минг тонна пахта етказиб бериш, ҳосилнинг 8 минг тоннасини пўлат этакларда териб олиш мажбуриятини олганлар. Район хўжаликларини айланганимизда зиммадаги мажбуриятларни қоплайдиган даражада ҳосил тўпланганини ўзаро текшириш бригадаси аъзолари мамнуният билан қайд қилдилар.

Биз ана шу хўжаликлардан бири — Тошкент область, Янгийўл районидаги Ҳамроқул Турсунқулов номли колхоз билан мусобақадош — Регар районидаги Ленин номли колхозда бўлдик. Хўжалик 1902 гектар ерга чигит экиб, 4300 тонна ҳосил сотишга аҳд қилган. 800 гектардаги ҳосилни машиналарда териб олиш режалаштирилган. Шу мақсадда мавжуд 19 та ХТ терим машинасининг ҳаммаси ремонтдан чиқариб қўйилди. Уларни Камолиддин Мадумаров, Ҳусанбой Тоибов, Турдиали Чўлпонов каби ўтган йили 100 тоннадан ошириб пахта терган «зангори кема» суворийлари мавсумга тахт қилиб қўйдилар.

Колхоз аввалги йилларда ҳам план ва мажбуриятни сурункасига бажариб келган. Лекин бу йилги қийинчиликлар кўпгина майдонларда чигитни қайта экишга мажбур этди. Кейин экилган уруғ бир текис ундириб олинди, яганаси қисқа муддат ичида ўтказилиб, қатор ораларини ишлаш жадаллаштирилди. Шундай қилиб, ҳозиргача ғўзалар беш марта комплекс парвариш қилиниб, тўрт марта суғорилди.

Қишлоқ хўжалик зараркунандаларига қарши кураш яхши ташкил этилиб, ОДН машиналари ёрдамида заҳарли химикатлар сепилди. Ана шу усуллар билан колхознинг барча майдонидаги ғўзалар тез ривожланиб, мўл ҳосил тўпламоқда. Ҳозир ҳар бир ниҳолда ўндан ошиқ бўлиқ кўсак бор. Қолган гулларни кўсакка айлантириб олиш учун озиқлантириш ва суғоришни сентябрь ойида ҳам изчил давом эттириш мўлжалланади.

Қ. Ғойибов, А. Сафаров, У. Жўраев, А. Сайфиддинов каби фидокор механизаторлар ғўзани сифатли культивация қилиш билан колхоз бўйича олинган мажбуриятни таъминлай оладиган ҳосил тўпланишига ўз ҳиссаларини қўшмоқдалар. СССР Олий Совети депутати Ўғилой Меликқулова, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Ж. Раҳмонов, Ч. Дўсов, А. Қозоқов каби ўртоқлар бошлиқ илғор бригадаларда ғўза парвариши юксак агротехника қоидаси асосида ташкил этилган. Шу туфайли бунёд этилган маржон-маржон кўсаклар ниҳолларни безаб турибди.

Ҳосилга ҳосил қўшиш ойи — августда сувчилар сони тажрибали кишилар ҳисобига кўпайтирилди. Колхозда бундай ютуқларни қўлга киритишда коммунист ва комсомолларнинг ҳиссаси катта бўлмоқда. Колхозда 138 коммунист, 285 комсомол аъзоси бор.

— Улар, — дейди колхоз партия ташкилотининг секретари Мейлибой Асадов, — чигит қайта экилган карталарда ҳаммага намуна кўрсатиб ишлади. Колхоз аъзолари ўртасида сиёсий-оммавий ишларни олиб боришда улар партия ташкилоти ва колхоз правлениесига катта ёрдам бермоқдалар. Ҳозир барча дала шийпонларида, аҳоли ўртасида доҳиймиз В. И. Ленин туғилган кунининг 100 йиллигига тайёргарлик кўриш юзасидан суҳбатлар ўтказаётирлар.

Ленин номли колхозда пахта билан бир қаторда ғалла, сабзавот каби бошқа қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштирилади. Шу кунгача чорва маҳсулотлари сотиш ярим йиллик плани, тухум ва пилла топшириш йиллик планлари ошириб бажарилди.

— Давлатга пахта топшириш юзасидан ўз зиммамизга олган мажбуриятимизни сўзсиз бажарамиз, — дейди Социалистик Меҳнат Қаҳрамони, Тожикистон ССР Олий Совети депутати колхоз раиси Асқарали Мирзаев. Шу билан бирга, мусобақадошларимиз — Ҳамроқул Турсунқулов номли колхоз аъзоларининг ҳам юксак марраларга эришишларига тилакдошмиз. Биз сизлар орқали мусобақадошларимизга қизғин салом топширамиз.

Т. УНАБОЕВ.

Бизнинг ахборот

ЛЕНИНГА БАҒИШЛАНАДИ

Андижон область партия комитетининг сиёсий маориф уйида В. И. Ленин туғилган кунининг 100 йиллигига бағишланган адабий-бадиий виставка очилди. Стендларга Владимир Ильичнинг асарлари ҳамда меҳнаткашлар доҳийси ва устозининг ҳаёти, революцион фаолияти тўғрисидаги адабиётлар қўйилган. Махсус бўлимда совет рассомларининг таниқли расмларидан кўчирилган нусхалар бор.

Область саноат корхоналари, колхозлари ва совхозларидаги партия ташкилотлари ҳузурида жамоатчилик асосида ишлайдиган юздан ортиқ сиёсий маориф кабинетларида Ленинга бағишлаб тематик виставкалар очилди.

БЕМОРЛАР УЧУН МАХСУС НОНЛАР

Нон—ҳаётимиз учун зарур бўлган энг муҳим озуқаларнинг биридир. Лекин бемор кишилар учун эса барча хил нонларни истеъмол қилиш, аксинча, касалликни оғирлаштириб юбориши ҳам мумкинлиги аниқланган. Шуни ҳисобга олиб, яқинда Ленинград новвойлари диабет, ҳаддан ошиқ даражада семириш, артериосклероз, қон босими, юрак, ичак ва бошқа касалликлар билан оғриган кишиларга мўлжалланган булочкалар, батон ва бошқа хил нонлар чиқара бошлади.

Нонлар касалхонадаги беморларга берилиши билан бир қаторда Невский проспектидаги махсус магазинда ҳам сотилмоқда.

Қ. АҲМЕРОВ,
инженер.

ШУНАҚАСИ ҲАМ БЎЛАДИ

ТЎРТ ШОҲЛИ ҚЎЗИ

Андижон. Асакадаги биринчи пахта заводининг ишчиси слесарь Каримберди ака бундан олти ой муқаддам бозордан қўй сотиб олди. У бир ойдан кейин қўзилади.

Янги туғилган қўчқорнинг пешанасидан тўртта шох униб чиқди. Кексаларнинг айтишига қараганда, бундай тўрт шохли қўчқорни биринчи марта кўришган.

З. ЎРИНБОЕВ.

«Маданият» насос станцияси тўла фойдаланишга топширилганидан сўнг, у Фарғонанинг Ўзбекистон ва қардош Қирғизистон ССРдаги 10 минг гектар пахта майдонини суғориш имконини беради. Станция Норин дарёси сувини баландликка кўтаради ва далаларга узатади. Суратда: станцияга қарашли трубопровод участкаларидан бири.
Г. Кечкин фотоси.

ДЎСТОНА МАСЛАҲАТЛАР

Фарғона деҳқонларининг ўзаро текшириш бригадаси Қорақалпоғистон Автоном Республикаси хўжаликларида бир ҳафта ишлади. Фарғона қишлоқ хўжалик бошқармасининг бошлиғи Усмон Сатторов Қорақалпоғистон область партия комитети бюросининг кенгайтирилган мажлисида текшириш якунлари тўғрисида гапирди.

Меҳмонлар ютуқларни қайд қилиш билан бирга мавжуд камчиликларга ҳам эътиборни жалб қилдилар. Кўпгина хўжаликларда далалар бегона ўтлардан тозаланмаган. «Қўнғирот», «Тошкент» ва Энгельс номли совхозларда ғўза сувга қондирилмаган.

Мажлис қатнашчилари ғўза ва бошқа қишлоқ хўжалик экинлари парваришидаги камчиликларга тезроқ барҳам бериш чораларини белгиладилар.

(ЎзТАГ).

ОЗОДАЛИК—САЛОМАТЛИК ГАРОВИ

ШИФОКОР МИНБАРИ

Ўлкамизда пишиқчилик. Бу кунларда юқумли ошқозон касалликларидан эҳтиёт бўлиш керак, чунки иссиқ кунларда микробларнинг кўпайиши ва тарқалиши учун қулай шароит вужудга келади. Биз бу мақоламизда юқумли ичак касалликлари группасига кирадиган қорин тифи ва паратиф касаллиги устида бир оз тўхталиб ўтмоқчимиз.

Қорин тифи ва паратиф касаллигининг пайдо бўлишига жуда майда, фақат микроскоп билан кўриш мумкин бўлган микроблар сабаб бўлади. Бу микроблар 50-70 даражадаги иссиқликда бир соатча яшайди, 100 даражада эса ўлади... Қорин тифи ва паратиф микроблари оқар сувларда 10-15 кун, нам буюмлар ва кир ўраларда уч-тўрт ойлаб сақланади.

Касаллик микроблари киши организмига кўпинча ифлос қўл орқали ўтади. Шунинг учун ҳам бу касалликларни ифлос қўллар орқали юқувчи касалликлар деб ҳам аталади.

Қорин тифи микроблари киши организмига оғиз орқали кириб, ингичка ичакда ўрнашади ва у ерда яра пайдо қилади. Микроблар ичакдан қон томир йўлига ўтиб, қон орқали бутун организмга тарқалади. Жигар, ўт қопи, ўпка, юрак ва нерв системасини жароҳатлайди.

Касаллик бошланиш даврида кишида умумий бедармонлик, бош оғриғи ва иштаҳанинг пасайиши рўй беради. Беморнинг ҳарорати кундан-кунга ошиб 40-41 градусгача етади. Касалликнинг 8-10 кунларида беморнинг қорнида баъзан қизил рангдаги доғлар пайдо бўлади. Улар 3-5 кундан сўнг йўқ бўлиб кетади ва ҳеч қандай из қолдирмайди. Қорин тифи касаллиги жуда хавфли асорат қолдириши мумкин. Агар ичакнинг яраланган қисмлари тешилса, қорин шиллиқ пардаларининг яллиғланиши рўй бериб, оғир касаллик — перитонитга айланади.

Паратиф ўткир юқумли ичак касалликлари группасига киради. Касаллик қорин тифи касаллиги каби бошланади, лекин у анчагина енгил формада ўтади. Бунда бемор ҳолсизланади, қорин атрофида оғриқ рўй беради, температура бир оз кўтарилади.

Бемор баъзан бирор овқат ботмагандир деб ўйлаб, врачга ўз вақтида мурожаат этмайди. Бунинг натижасида бемор ҳаёти учун хавфли бўлган оғир асорат рўй бериши мумкин.

Ҳозирги замон медицинаси бу касалликларга қарши курашда жуда катта ютуқларга эришган бўлсада, касаллик кишилар учун хавфли ва оғирдир. Шуни унутмаслик керакки, бемор касалхонага қанча тез жойлаштирилса касалликнинг атрофдагилар учун юқиш хавфи шунча кам бўлади. Касал шифохонага ётқизилгандан сўнг у ётган уйни дезинфекция қилиш шарт. Бемор фойдаланган идишлар 30 минут давомида сода солинган сувда қайнатилиши керак.

Қорин тифи ва паратифларнинг олдини олишда шахсий ва жамоат гигиенаси қоидаларига қаттиқ амал қилиш керак.

«Озодалик-саломатлик гаровидир» дейди халқимиз. Қайси ер озода бўлса, у ерда микроблар бўлмайди. Корхона, аҳоли яшайдиган уй-жой, умумий овқатланиш шохобчалари, болалар муассасалари, кўча ва ҳовлиларни доимо тоза тутиш юқумли касалликларнинг олдини олишда муҳим тадбирлардан биридир.

Бундан бир неча аср муқаддам яшаган олимлардан бири «Ёзда пашша кўпайса, кўпда касал кўпаяди» деган эди. Илмий текширишлар шу нарсани кўрсатдики, юқумли ичак касалликлари кўп тарқалган ерларда пашшаларнинг 25-30 проценти касаллик юқтириш хусусиятига эга экан. Шунинг учун пашшага қарши курашиш жуда катта аҳамиятга эга. Бунинг учун кимёвий препаратлардан (гексохлоран, ДДТ, мухомор) ва заҳарли модда шимдирилган ёпишқоқ қоғозлардан фойдаланиш керак.

Сувнинг тоза сақланиши саломатлик учун қанча катта аҳамиятга эга эканлиги ҳаммага маълум. Афсуски, одамлар буни кўпинча унутадилар ва шу сабабли оқар сувлар жуда ифлосланади. Бундай сувлардан фойдаланиш шубҳасиз, юқумли касалликларнинг тез тарқалишига олиб келади. Кўл, ариқ, канал сувларининг ифлосланишига йўл қўймаслик керак. Бу аҳоли соғлиғига, айниқса, болалар соғлиғига катта хавф туғдиради.

Очиқ сув ҳавзаларидаги сувлардан уй-рўзғор ишлари учун фойдаланилганда, сувни албатта қайнатгандан сўнг ишлатиш керак.

Ҳар бир кишининг шахсий гигиена қоидаларига аҳамият бериши юқумли ошқозон ва ичак касалликларининг олдини олишда катта аҳамиятга эга.

Б. ҚОДИРОВ,
И. АЗИМОВ,
Х. АБДУЛЛАЕВ.
Медицина фанлари кандидатлари.

АФҒОНИСТОН 50 ЙИЛЛИГИНИ НИШОНЛАМОҚДА

Афғонистон пойтахти — Кобил шаҳри байрам либосига бурканган. Афғон халқи ўз мустақиллигининг эллигинчи йилига қадам қўйди. Шу йиллар мобайнида Афғонистон қиёфаси мисли кўрилмаган даражада ўзгариб кетди. Қадимий мамлакатда саноат корхоналари, электр станциялари, ирригация иншоотлари, замонавий йўллар, мактаб ва касалхоналар барпо этилди.

Мамлакатда халқ хўжалигини ривожлантиришнинг учинчи беш йиллик плани муваффақиятли равишда бажарилмоқда. Афғонистон экономикасида давлат сектори ҳал қилувчи роль ўйнаётир.

Афғонистон халқ хўжалигининг тараққий этишида Совет Иттифоқининг беғараз ёрдами муҳим аҳамиятга эгадир. Иккала қардош давлат — Совет Иттифоқи ва Афғонистон халқлари 50 йилдан бери дўстона алоқа қилиб келмоқдалар. Совет халқи Афғонистоннинг мустақиллигини биринчи бўлиб таниган ва унга дўстлик қўлини чўзган эди. Дунёда биринчи социалистик давлат доҳийси В. И. Ленин Совет Иттифоқининг Афғонистонга нисбатан сиёсати унинг мустақил ва эркин ривожланишига ёрдам бериш ва ҳар томонлама имконият яратиб беришга қаратилган деб бир неча марта таъкидлаган эди.

Ҳозир Наглудаги гидроэнергетика комплексини, Кобилдаги авторемонт заводи ва элеваторни, Саланг довони орқали ўтган тошйўлни, Жалолобод ирригация системасини, мамлакатнинг шимоли-шарқидаги газ конларини ва бошқа кўпгина объектларни Совет—Афғонистон ҳамкорлигининг ёрқин тимсоли деб атамоқда.

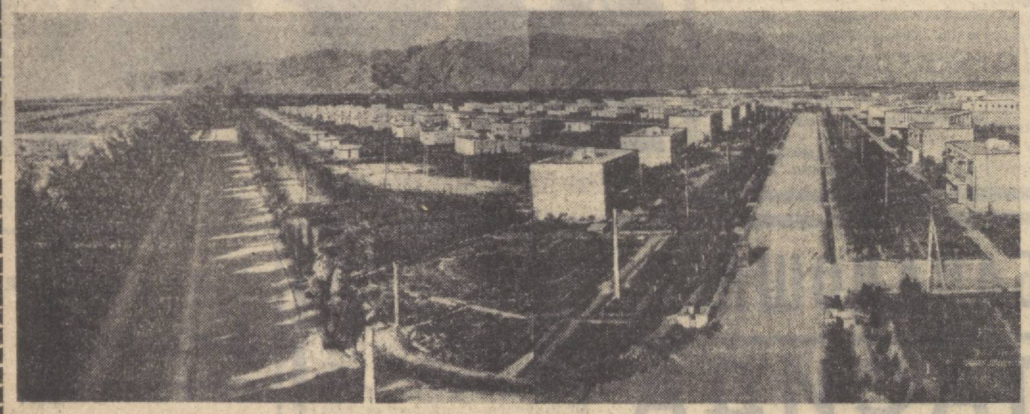

Афғонистон ташқи сиёсат соҳасида актив бетарафлик йўлини тутиб, бошқа тинчликсевар мамлакатлар билан биргаликда Америка қўшинларининг Вьетнамдан дарҳол олиб чиқиб кетилишини, Яқин Шарқда Исроил агрессияси оқибатларини тезроқ тугатишни талаб қилмоқда. Бундай сиёсат Афғонистоннинг бошқа кўпгина давлатлар билан самарали ва тенг ҳуқуқли ҳамкорлик муносабатлари ўрнатишига ҳамда империалистик кучларнинг тазйиқига қарши қатъий туришига имкон бермоқда.

Суратларда: (чапда) Жалолободда Совет Иттифоқининг техникавий ёрдами билан барпо этилган 3-ферманинг марказий усадьбаси ва (ўнгда) ўзбекистонлик агроном З. Раҳматуллаев ана шу ферма далаларида цитрус ўсимликлари биологиясини ўрганиш бўйича машғулот ўтказмоқда.

Фотолар З. Пенсонники.

ПЛАНЕТАМИЗДА

ХАБАРЛАР, ВОҚЕАЛАР, ЯНГИЛИКЛАР

ЖАНУБИЙ ВЬЕТНАМДА ЖАНГЛАР

ЛОНДОН, 22 август. (ТАСС). Жанубий Вьетнамнинг жанубий қисмида зўр куч билан авж олган шиддатли жанглар икки кундан бери тинмаётир. Рейтер агентлиги мухбирининг Сайгондан хабар беришича, Миллий озодлик фронти қуролли кучларининг асосий зарбаси Сайгонга ҳамда унга яқин жойлашган беш вилоят шаҳарларига қаратилган. Бугун эрталаб Сайгон, Тайнинь ва бошқа бир қанча шаҳарларга миномёт ўқи ва ракеталар ёғдирилди. Американинг Сайгондан 27 километр шарқи-шимолда жойлашган Бьенҳоа катта авиабазаси ҳам ўққа тутилди. Тайнинь шаҳридан сал нарида жойлашган ҳарбий базага миномёт ўқи ёғдирилганидан сўнг, халқ озодлик фронти отрядлари унга ҳужум қилдилар.

ВДР ВА АҚШ ВАКИЛЛАРИ ЎРТАСИДАГИ 18-РАСМИЙ СУҲБАТ

ПАРИЖ, 21 август. (ТАСС). Бугун бу ердаги Халқаро конференциялар уйида Вьетнам Демократик Республикаси билан АҚШ вакиллари ўртасида 18-расмий суҳбат бошланди.

ДЕМОКРАТЛАР СЪЕЗДИГА ПЕНТАГОН ҲАМ ҲОЗИРЛАНМОҚДА

ВАШИНГТОН, 21 август. (ТАСС). Демократик партия съездига Пентагон зўр бериб тайёргарлик кўрмоқда. АҚШ мудофаа министрлигининг хабарида айтилишича, мунтазам армиянинг солдатлари ва офицерларидан 6 минг киши, мабодо ҳукмрон демократик партиянинг съезди бўлаётган вақтда «тартибсизликлар» рўй бериб қолса, дарров Чикагога юбориш учун тайёрлаб қўйилди.

АҚШ армиясининг оператив маркази тузиб чиққан планга кўра, Чикагога Форт-Худ (Техас штати), Форт-Карсон (Колорадо штати) ва Форт-Силл (Оклахома штати) ҳарбий базаларидан ҳарбий қисмлар юборилади. Форт-Браггдаги базада жойлашган 82-ҳарбий десант дивизияси мана шундай мақсадлар учун фойдаланаётгани маълум. Ҳозирча шу дивизия қисмлари резервда сақланиб турибди.

Зарурат туғилиб қолса, Чикагодаги аҳволни тинчитиш билан генерал лейтинант Жорж Мадернинг ўзи шуғулланади. Америка шаҳарларида жазолаш вазифаларини бажаришда катта тажрибага эга бўлган бу генерал шу йил апрель ойида Чикагодаги негрларнинг чиқишини бостиришга раҳбарлик қилган эди. Негрларнинг гражданлик ҳуқуқлари учун курашиб келган Мартин Лютер Кинг ёвузларча ўлдирилгандан кейин дарров негрлар ғалаёни бошланиб кетганида, бу ғалаённи шу генерал раҳбарлигидаги ҳарбий қисмлар бостирган эди.

Мана шу тайёргарликларга қўшимча қилиб 14.500 кишидан иборат полициячилар ва Иллинойс штатининг бутун миллий гвардияси жанговар тайёр ҳолга келтириб қўйилди. Америка матбуотининг ёзишига қараганда, бу миллий гвардия қўзғолончилар билан курашиш учун махсус ўқитилган ва ўргатилган.

НАВБАТДАГИ ИҒВОГАРЛИК

АММОН, 21 август. (ТАСС). Исроил қўшинлари бугун эрталаб Алманшия районида (Иордан дарёси водийсининг шимолий қисми) Иордания позицияларини пулемётлардан ўққа тутдилар. Иордания ҳарбий вакилининг бу ерда айтган гапига кўра, Исроилнинг ана шу иғвогарлиги натижасида иорданиялик бир солдат ўлдирилган ва бири ярадор қилинган. Иордания томони жавоб ўти очган. Ҳарбий вакилнинг сўзларига қараганда, Исроил қўшинлари ҳам талафот кўрган.

ТЎЛА ҚУВВАТЛАМОҚДАЛАР

ВАРШАВА, 22 август (ТАСС). ПАП агентлиги хабар беради: Польша Бирлашган ишчилар партиясининг Люблин шаҳар бошланғич ташкилотлари ва бошқа ташкилотларида бўлаётган йиғилишларда Марказий Комитетнинг партия V съездига атаб чиқарган тезислари юзасидан мунозаралар давом этмоқда. Мунозараларда мавжуд ишлаб чиқариш резервларидан фойдаланиш билан алоқадор иқтисодий масалалардан ташқари, идеология проблемаларига ва халқаро ишчилар ҳаракатининг аҳволига кўп ўрин берилмоқда. Йиғилиш қатнашчилари айниқса Ғарбий Германия реваншчиларининг даъволари кучайиб бораётган пайтда партиялар ва социалистик мамлакатларнинг чамбарчас ҳамкорлиги зарурлигига эътибор бермоқдалар.

Йиғилиш қатнашчилари Чехословакиядаги аҳвол ҳамда ЧССР партия ва давлат арбобларининг илтимосига биноан Чехословакия халқига мадад кўрсатган Европадаги беш социалистик мамлакатларнинг зарур ёрдами муносабати билан Польша Халқ Республикаси ҳукуматининг баёнотини тўла қўллаб-қувватламоқдалар. Йиғилишларда ҳозирги вақтда социалистик мамлакатлар ҳар қачонгидан ҳам кўра жипсроқ бўлиб ягона ташқи сиёсат ўтказишлари кераклиги таъкидланмоқда.

Мавритания пойтахти Нуакшоту шаҳри қад кўтарганига бор-йўғи 7 йил тўлди. Саҳро қуми асфальтга ҳали ҳам тўлалигича ўрин бўшатиб бергани йўқ. Азалдан ишлатиб келинаётган елкансимон чодирлар эса замонавий уйлар билан «рақобат» қиляпти. Суратда: пойтахт районларидан бирида. Узоқдан янги госпиталнинг кўп қаватли биноси кўриниб турибди.

Ф. Тарасов фотоси. (ТАСС фотохроникаси).

АҚШ ДЕМОКРАТИК ПАРТИЯСИ ПЛАТФОРМАСИНИ ИШЛАБ ЧИҚИШ КОМИТЕТИДА

ВАШИНГТОН, 21 август. **ТАСС мухбири А. Меликян хабар беради:** Демократик партия платформасини ишлаб чиқиш комитетининг мажлисида Оқ уйнинг Вьетнам сиёсати қаттиқ танқид қилинди.

АҚШ ҳукуматининг Жанубий-Шарқий Осиёда олиб бораётган ҳозирги сиёсатини кеча биронта ҳам нотиқ ёқлаб чиқмади. Ҳамма нутқларнинг муқаддимасида ВДР территориясини бомбардимон қилишни дарҳол тўхтатиш талаб қилиб чиқилди. Шуни ҳам айтиб ўтмоқ керакки, мазкур талабни залда ҳозир бўлганлар, шунингдек платформани ишлаб чиқувчи комитет аъзоларининг бир қисми давомли қарсаклар билан кутиб олдилар.

Президентликка ўзи номзод қилиб кўрсатилишига уринаётган демократ сенатор Макговерн АҚШ ҳукуматини «АҚШнинг Вьетнамдаги ҳарбий аралашувига ҳозироқ барҳам беришга» чақирди. Сенатор айтдики, Жанубий Вьетнамда АҚШ қутқариб қолаётган режим ўз халқининг ҳурмати ёки мададига сазовор бўлолмайди, бу режим ўз гражданларининг таҳқирига сазовор бўлмоқда. Макговерн ВДРни бомбардимон қилиш дарҳол тўхтатилишини ёқлаб гапирди, чунки бу нарса «жиддий музокаралар» олиб бориш йўлига тўғаноқ солиб турибди.

Автомобиль ва авиация саноати ишчилари касаба союзининг раиси Рейтер ва сенатор Нельсон (демократ, Висконсин штатидан) бу мамлакатга ҳаво ҳужумини тўхтатиш тўғрисидаги чақириқни ёқлаб чиқдилар. Нельсон сайлов платформасининг Вьетнам тўғрисидаги бўлими Жанубий Вьетнамдаги аҳволга реалистик баҳо беришга асосланмоғи керак деди.

Сенатнинг ташқи ишлар комиссияси раиси Фулбрайт Вьетнам проблемасини музокаралар олиб бориш йўли билан ҳал қилмоқ керак, бу эса «ўз тақдирини ўзи белгилаш ва бетарафлик принципларига асосланмоғи лозим», деди.

«Маккартини ёқловчи студентлар» ташкилотининг миллий координатори Сэм Браун Америка халқи АҚШнинг ҳозирги Вьетнам сиёсати ўзгартирилишини хоҳлаётганлигини очиқ-ойдин кўрсатди, деди.

«ПАХТАКОР»НИНГ «АЛАМИ» ИЧИДА

Футбол

Футбол бўйича мамлакат биринчилиги учун ўтказилаётган ўттизинчи юбилей ўйинларининг навбатдаги даврасиҳам пахтакорчиларга кулиб боқмади, деса бўлади. Ахир улар биринчи даврада кўпгина командалар билан бўлган учрашувларда катта ҳисобда ютқазиб, иккинчи давра ўйинларида «қасос» олишлик кўнгилларига тугиб қўйган эдилар. Бир неча учрашувларда бўлгани каби, бу гал ҳам «Пахтакор» футболчиларининг «алами ичида қолди». 22 август куни Тошкентнинг марказий «Пахтакор» стадионида Олмаотанинг «Қайрат» командаси билан ўтказилган учрашув дуранг бўлиб, 1:1 ҳисоби билан тугади.

Футбол ишқибозлари ўйиннинг дастлабки дақиқалариданоқ ҳар иккала команда ўйинчилари баб-баравар ҳаракат қила бошлаганликларини кўриб, ўзларига анча тасалли берган эдилар. Лекин пахтакорчиларнинг ҳимоячилари билан ҳужумчилари ўртасида тез-тез рўй бериб турган узилишлар ҳужумчиларнинг рақиблар дарвозаси олдига шиддат билан кириб бора олмаганликлари футбол шинавандаларининг кайфиятини бузиб қўйди. Бу ҳол ўйиннинг биринчи ярмида олмаоталиклар қўлининг баланд келишига ҳам сабабчи бўлган эди: ўйиннинг 39-минутида «Қайрат»нинг марказий ҳужумчиси Олег Волох «Пахтакор» дарвозабони Николай Любарцевни ҳам, ҳимоячиларни ҳам доғда қолдирди. У штраф майдончасига бемалол ўтиб, тўпни зарб билан дарвозага йўналтирди.

Пахтакорчилар ўйиннинг атиги 90-минутида ҳисобни тенглаштиришга эришдилар.

Навбатдаги даврада ўтказилган бошқа 8 учрашув натижалари ҳам футбол ишқибозлари учун деярли тасодифий бўлди. Жумладан, Бокуда «Нефтчи» футболчилари ўйин жадвалининг энг охирида келаётган кировободлик динамочиларга 1:3 ҳисоби билан ютқазиб қўйдилар. Шуни ҳам айтиш керакки, кировободликлар бу учрашувдан олдин тбилисилик клубдошлари устидан ғалаба қозонган эдилар. Тбилиси динамочилари бу гал Ереваннинг «Арарат» командаси устидан 5:3 ҳисобида ғалаба қозондилар. Куйбишевнинг «Крилья Советов» командаси эса ўз майдонида Москванинг автозаводчиларига 0:2 ҳисобида ютқазиб қўйди. Шунингдек, Ростовнинг армиячилари Кутаиси шаҳрининг торпедочилари устидан 1:0 ҳисобида, Донецкнинг «Шахтёр» командаси эса Луганск шаҳрининг «Заря» командаси футболчилари устидан 3:0 ҳисобида ва Киев динамочилари Одесса шаҳрида денгизчилар командаси — «Черноморец» устидан 4:2 ҳисобида ғалаба қозонишди. Ленинградда «Зенит» билан Минск динамочилари ўйини дуранг (1:1) бўлиб тугади.

Мамлакат биринчилиги учун ўтказилган навбатдаги учрашувларни мутахассислар жуда ҳосили баракали деб ҳисоблашмоқда. Лекин бу учрашувлар фақат Москванинг икки командаси — «Спартак» ва «Локомотив»га ҳосил бермади. Иккала команда ўртасидаги учрашув кучларнинг тенглиги сабабли 0:0 ҳисобида дуранг бўлиб тугади. Энди мамлакат биринчилиги учун ўтказилаётган ўйинларнинг 23 августгача бўлган якунлари билан танишинг:

	У.	Т.	О.
«Динамо» К.	26	39—17	39
«Спартак» М.	24	40—26	33
«Торпедо» М.	24	38—21	31
«Динамо» Тб.	24	29—15	29
«Динамо» Мн.	23	25—18	28
«Локомотив» М.	24	25—19	28
«Черноморец»	24	31—29	27
ЦСКА	22	25—18	26
«Зенит»	24	23—29	25
«Динамо» М.	24	32—26	24
СКА (Ростов)	24	33—33	23
«Шахтёр»	24	24—25	22
«Крилья Сов.»	23	15—18	20
«Нефтчи»	24	22—30	20
«Арарат»	24	22—32	19
«Заря»	24	12—30	18
«Кайрат»	24	17—27	17
«Пахтакор»	24	25—43	17
«Динамо» (Кр.)	24	15—25	16
«Торпедо» Кт.	25	19—31	16

ФАН ОЛАМИДА

ҚОРАҚУМДА ОҚ АМУР БАЛИҒИ

Туркманистон ССР Фанлар академияси Зоология институтининг олимлари Қорақум каналида оқ амур ва дўнгпешана балиқлари урчитиладиган жойни аниқлаб бердилар. Бу жой Амударёдан канал бошланадиган бош участкада бўлиб, 13 километргача чўзилиб боради.

Институтнинг гидробиология ва ихтиология сектори мудири Д. С. Алиев ТуркменТАГ мухбири Н. Чунакова билан суҳбатда бундай деди: «Сунъий ҳавза шароитларида мазкур балиқларнинг табиий урчийдиган жойи биринчи марта топилди. Кўкатхўр балиқларни кўпайтириш учун алоҳида шароитлар керак бўлганлигидан ҳам бу жуда эътиборлидир.

Оқ ва қора амур балиғи, оддий дўнгпешана балиқ Туркманистонда иккинчи ватан топганлиги ҳаммага маълум. Ҳозир сунъий дарёда вазни 20-25 килограммгача борадиган балиқлар учрамоқда. Кўкатхўр балиқлар каналдан чиқиб Амударёга ўтган. Улар икки тарафлама фойда келтирмоқда — ҳавзаларни ўт босишдан сақламоқда, арзон ва хушхўр гўшт бермоқда.

Олимлар сунъий йўл билан кўкатхўр балиқларни урчитиш устида озмунча машаққат чекмадилар, лекин бу вазифа ҳам ҳал қилинди. Эндиликда каналда барпо этилган Таҳян балиқ питомниги ҳар йили 100 миллион уруғ бермоқда.

Ҳозирнинг ўзидаёқ айтиш мумкинки, Қорақум канали ўзининг гидрологик режими билан бирга мамлакатимизнинг бошқа районларида ҳам шундай иншоотлар барпо этаётган лойиҳачилар ва қурувчилар учун тимсол бўлиб хизмат қилиши мумкин.

Ашхобод.

КАМЧАТКА АБОРИГЕНЛАРИ

Камчатка ярим оролидаги туб жой халқларнинг узоқ ўтмиш ҳаёти тўғрисида ҳикоя қилувчи археологик буюмлар топилди. Жупаново қишлоғида яшовчи Владимир Зайцев шарқий қирғоқда бир неча қадимги масканларни топди. Бу ердан меҳнат қуроллари ва рўзғор буюмлари қазиб олинди. Булар орасидан қўпол болталар, терига ишлов берадиган турли рандалар, гарпунлар, найзалар, ўқ учлари бор. Буларнинг қарийб ҳаммаси вулқон отилма шишаси — обсидиандан ва нечтаси суякдан тайёрланган.

Камчатка дарёси водийсида ҳам қадимги маскан излари топилди. Археологик топилдиқлар шундан далолат берадики, ярим орол аборигенлари темир асбоблар ишлатмасдан уй қурганлар, дарахт кесганлар, чийим тиканлар ва ўт чиқара олганлар.

Мана шу қимматли топилдиқлар Камчатка область ўлкашунослик музейига қўйилди.

Петропавловск—Камчатский.

(ТАСС мухбири).

РАДИО БУГУН

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

8.25 — Қўшиқлар, 9.30 — Тожик композиторларининг асарлари, 11.15 — «Дугоналар» (радиожурнал), 12.15 — Концерт (талабларга мувофиқ), 13.30 — Рус халқ хорлари, 15.10 — «Правда» газетасининг обзори, 15.20 — Концерт (рус.), 16.10 — «Чархий лирикаси» (адабий-музикали эшиттириш), 17.20 — Уйғур куйлари, 18.00 — Рақс куйлари, 18.00 — Спорт, 19.20 — Концерт (халқ талантлари), 20.00 — «Дугоналар» (радиожурнал), 21.00 — «Социалистик мамлакатларда», 21.20 — «Қишлоқ радиоклуби» (музикали эшиттириш), 23.10 — «Шанба оқшомида».

ТЕЛЕВИДЕНИЕ БУГУН

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

9.55 — **Кўрсатишлар программаси.**

Ўзбек тилида: 10.00 — **Шанба, нонуштадан сўнг,** 10.40 — **Уч плюс икки** (бадиий фильм), 12.05 — **Концерт** (Тожикистон санъат усталари), 12.50 — **Кўрсатишлар программаси ва эълонлар.**

13.00 дан — **Москва кўрсатади.**

ТОШКЕНТ КЎРСАТАДИ

18.55 — **Кўрсатишлар программаси,** 19.00 — **Теляngiliklar** (рус тилида)

Ўзбек тилида: 19.10 — **Юлдузча** (тележурнал), 19.40 — **Теляngiliklar,** 19.55 — **Азамат ўлка ёшлари** («Ёшлик» студияси), 10.55 — **Кўрсатишлар программаси.**

21.00 дан — **Москва кўрсатади.**

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

16.30 дан — **Москва кўрсатади.**

ТОШКЕНТ КЎРСАТАДИ

Ўзбек тилида: 21.00 — **Шанба, нонуштадан сўнг** (такрорий эшиттириш), 21.40 — **Кичик қочқин** (бадиий фильм), 23.15 — **Коммунист минбари,** 23.30 — **Уйғур ансамблининг концерти.**

УЧИНЧИ ПРОГРАММА

18.00 дан — **Душанба кўрсатади.**

ТЕАТР

НАВОИЙ НОМЛИ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРДА — 24/VIII да **Спартак,** 25/VIII да **Зулматдан зиё.**

МУҚИМИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА — 24/VIII да **Қизбулоқ.**

КИНО

ҚИШКИ БИНОДА

Катта соврин — САНЪАТ САРОЙИ (кундуз ва кечқурун).

Менинг ҳаётимсан (1 ва 2-серия) — «ЧАЙКА», «ЎЗБЕКИСТОН», «ВОСТОК», «ДРУЖБА», «МОСКВА» (кундуз ва кечқурун).

Бошқа хеч ким — «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ» (кундуз ва кечқурун), «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (эрталаб соат 10, кундуз 4 ва кеч 9-15 минутда).

Розмари — «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (кундуз соат 12, 2, кеч 6 ва 8 да)

ЁЗГИ БИНОДА

(кеч соат 9 ва 10-40 минутда бошланади)

Менинг ҳаётимсан (1 ва 2-серия) — «ФЕСТИВАЛЬ».

1968 йил 10 сентябрь кундуз соат 2 да, Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг тарих, тилшунослик ва адабиётшунослик фанлари бўйича бирлашган илмий совети мажлисида (Гоголь кўчаси, 70-уй, катта конференц-зали фойеси) филология фанлари доктори деган илмий даражани олиш учун

Жуманиёз Шарипов «Ўзбекистонда таржима тарихидан (Революциядан олдинги давр)» деган темада

ДИССЕРТАЦИЯ ЁҚЛАЙДИ

Диссертация билан Академия кутубхонасида (А. Тўқаев кўчаси, 1-уй) танишиш мумкин.

ОВЧИЛАР ДИҚҚАТИГА!

Ўзбекистон ССРнинг ов қилинадиган ҳамма жойларида (буюртма ва тақиқланган жойлардан ташқари)

15 сентябрдан 15 декабргача сувда сузувчи, чўл ва ботқоқ ёввойи қушларини, шунингдек жайра, бўрсиқ ва ёввойи чўчқа, айиқ, тоғ такаларини маълум миқдорда отишга

РУХСАТ БЕРИЛАДИ

Бошқа ёввойи қушларни овлаш муддати ўзгаришсиз қолади.

Ўзбекистон ССР Министрлар Совети ўрмон хўжалиги Давлат Комитети ва «Ўзбекохотрибаксоюз».

ОБ-ҲАВО

Бугун Ўзбекистоннинг барча районларида ҳаво очиқ ва салқин бўлади. Шимоли-шарқдан секундига 5-10 метр тезликда шамол эсади. Ҳарорат 30-35 даража иссиқ бўлади.

Тошкентда ҳаво очиқ келади. Иссиқлик 30-32 даража бўлади.

А. Набиев номли Тошкент шаҳар пионер ва ўқувчилар уйининг дирекцияси, партия ва касаба союз ташкилоти пионерлар уйи партия ташкилотининг секретари А. Толиповга онаси

Парниниса

АВЛИЕХОНОВАнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қиладилар.

Редактор М. ҚОРИЕВ.

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

Орган Центрального Комитета Компартии Узбекистана, Верховного Совета и Совета Министров Узбекской ССР.

БИЗНИНГ АДРЕС ВА ТЕЛЕФОНЛАР: ТОШКЕНТ, «ПРАВДА ВОСТОКА» КЎЧАСИ № 26, Редактор — В36545. Редактор ўринбосарлари — В37914, В39323. Масъул секретарь — В34455. Масъул секретарь ўринбосарлари — В37283. Партия турмуши — В33469. Марксизм-ленинизм назариясини пропаганда қилиш — В31216. Халқаро ҳаёт — В37604. Коммунистик тарбия — В31455. Саноат, капитал қурилиш ва транспорт — В34780. Совет қурилиши — В33258. Қишлоқ хўжалиги — В37604. Адабиёт ва санъат — В32036, В37221. Фан, мактаб ва олий ўқув юртлари — В34451. Маҳаллий ахборот ва спорт — В32347. Оммавий ишлар ва хатлар — В38679, В33553. Иллюстрация — В34524. Стенографистка — В37343. Корректура — В37162. Эълонлар — В38142. Коммутатор — В30249, В30250, В30251, В30252, В30253, В30254, В30255, В30256, В30257, В30258. ОБЛАСТЬ МУХБИРЛАРИ: Андижон 48—85, Бухоро 31—41, Қарши 22—82, Нукус 42—62, Самарқанд 31—972, Термиз 23—27, Фарғона 41—88, Урганч 34—55.

Б № — 198. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети Бирлашган нашриётининг босмахонаси. Тошкент шаҳри. ИНДЕКС 64683. Р. 02732.